

Сара Ангеловска
 Менче Здравкова
 Славица Панева
 Ивана Лазаревска
 Елена Здравковски
 Јана Марковиќ
 Магдалена Марјановиќ
 Аника Божиновска
 Душица Димитровска
 Марија Стојановска
 Тамара Гашева
 Ана Куновска
 Теодора Куновска
 Гаја Смилевска
 Ангела Петрушевска
 Лили Ана
 Иван Коминовски
 Антонела Митева
 Габриела Лозаноска

19

АВТОР(К)И

Од уметност кон родова еднаквост

Кое е ТВОЕТО ЧУДО!?

КОЕ Е ТВОЕТО ЧУДО!?

Публикација од сите трудови од стрип-конкурсот „Родовата еднаквост преку уметност“

Издавач:

Национален младински совет на Македонија и
Здружение за еднакви можности МРЕЖА СТЕЛА - Скопје

Главен и одговорен уредник: Небојша Гелевски

Уредници: Сара Миленковска, Оливер Андреевски

Дизајн на корица и техничко уредување: КОМА дизајн студио

Година на издавање: 2024

Ова издание е е-книга.

Сподели го твоето чудо на

www.tvoetochudo.mk

Содржина

7 Вовед	8 Зора Магдалена Марјановиќ Прва награда	18 Редот не е случаен Душица Димитровска Прва награда	26 Како да се третира жена Ангела Петрушевска Втора награда
28 Јас сум јас Јана Марковиќ Трета награда	32 Нееднаков кодекс на облекување Аника Божиновска Специјална награда од жири	36 Пеколната тајна Сара Ангеловска	40 Ни на небо, ни на земја Менче Здравкова
46 Лекција за садизам Славица Панева	50 Fair Play Ивана Лазаревска	52 Јас... Христина Здравковски	60 Пурпорното село Марија Стојановска
70 Што ќе бидеш кога ќе пораснеш!? Тамара Гашев	78 Емпатија Ана Куновска	82 Сон? Теодора Куновска	86 Дали и таа е уморна? Гаја Смилевска
90 Мојна Македонка Лили Ана	100 Покажете го вашето чудо на светот Иван Коминовски	104 Храбра Антонела Митева	110 Во фудбалската игра сите играат! Габриела Лозаноска

Вовед

Публикација „Од уметност кон родова еднаквост“ – **Кое е твоето чудо!?**

Во оваа публикација се прикажани стрипови кои беа дел од изложбата „Од уметност кон родова еднаквост“. Во книгата се претставени 19 инспиративни дела од 19 авторки и автори, кои преку својата уметност испраќаат пораки за поубав и поеднаков свет.

Оваа публикација е дел од кампањата Биди чудо од девојка, во рамки на проектот „Еднакви можности за девојките и младите жени во Северна Македонија“, кој го спроведуваат Националниот младински совет на Македонија (НМСМ) и Мрежа Стела, со финансиска поддршка од Британската амбасада во Скопје.

Главната цел на проектот е да ги поддржи и охрабри девојките и младите жени да станат поактивни учесници во општеството, со што ќе се создадат еднакви можности и во јавниот и приватниот сектор. Проектот обезбедува кариерно советување, практиканство, менторство, како и поддршка на различни иницијативи широм земјата.

Жири комисијата издвои четири стрип авторки и соодветно ги награди.

Жири комисијата беше во следниот состав: Два члена од тимот на НМСМ и Стела: Оливер Андреевски и Теодора Милеска, потоа Mike Mclester кој што е Британски професор по англиски и цртач на стрипови, и на крај Нада Прља која е професионална уметница од 1998 година и универзитетска предавачка од областа на уметноста. Наградите беа доделени на следните учесници:

- Прво место: **Магдалена Марјановиќ** и **Душица Димитровска**

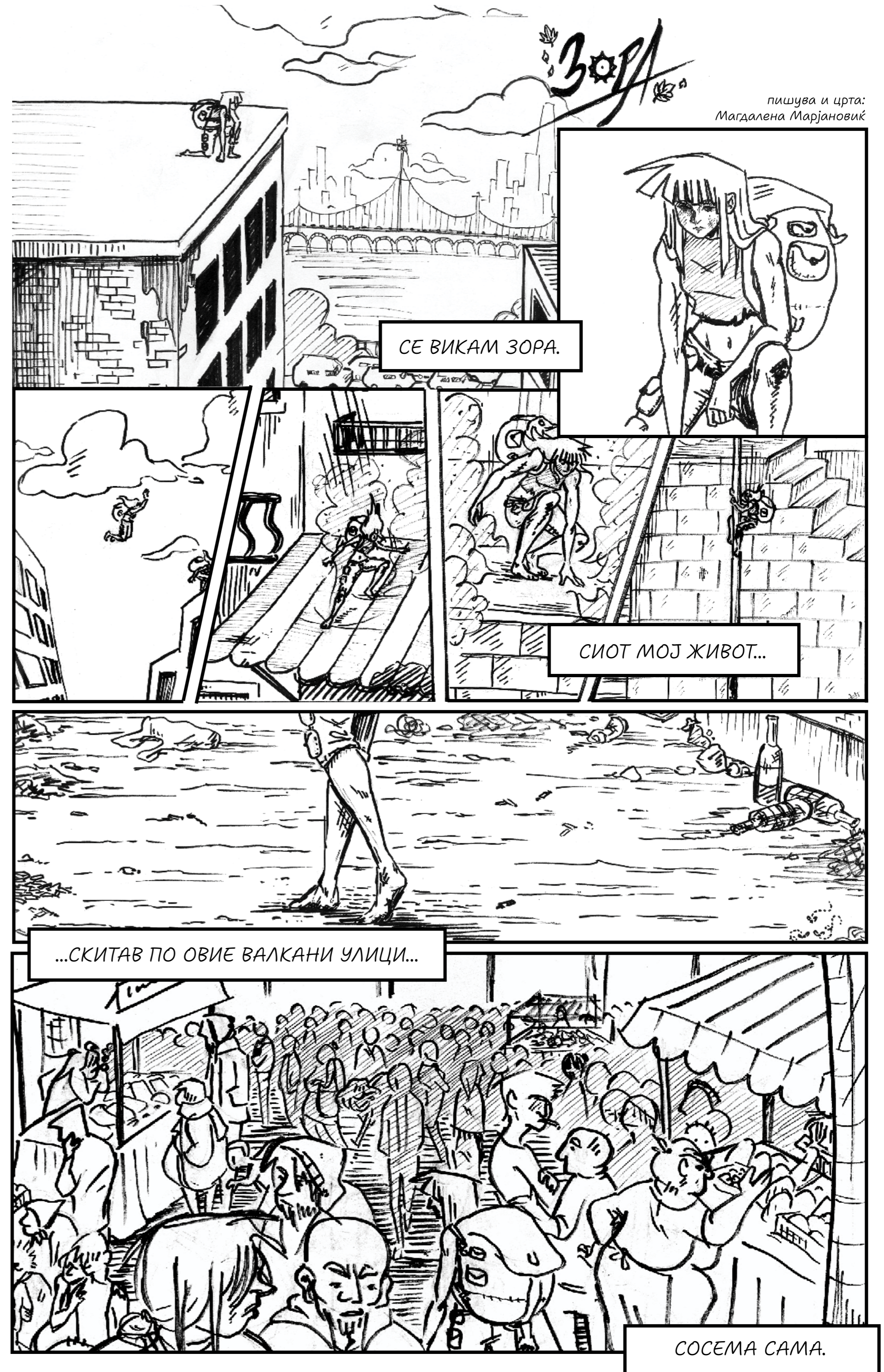
- Второ место: **Ангела Петрушевска**

- Трето место: **Јана Марковиќ**

- Специјална награда од жири комисијата: **Аника Божиновска**

Дополнително, беа доделени четири пофалници на: **Гаја Смилевска, Иван Коминовски, Ана Куновска** и **Антонела Митева**. Останатите учесници/учеснички - **Ивана Лазаревска, Славица Панева, Менче Здравкова, Марија Стојановска, Христина Здравковски, Габриела Лозаноска, Лили Ана, Сара Ангеловска, Тамара Гашева** и **Теодора Куновска** добија сертификати за учество, што е потврда за нивниот значаен придонес кон промоцијата на родовата еднаквост преку уметноста.

Оваа публикација е само еден од чекорите кон општество со еднакви можности за сите. Проектот ќе продолжи да ги поддржува иницијативите за социјална правда и вклучување на девојките и младите жени во активната општествена сфера.

8

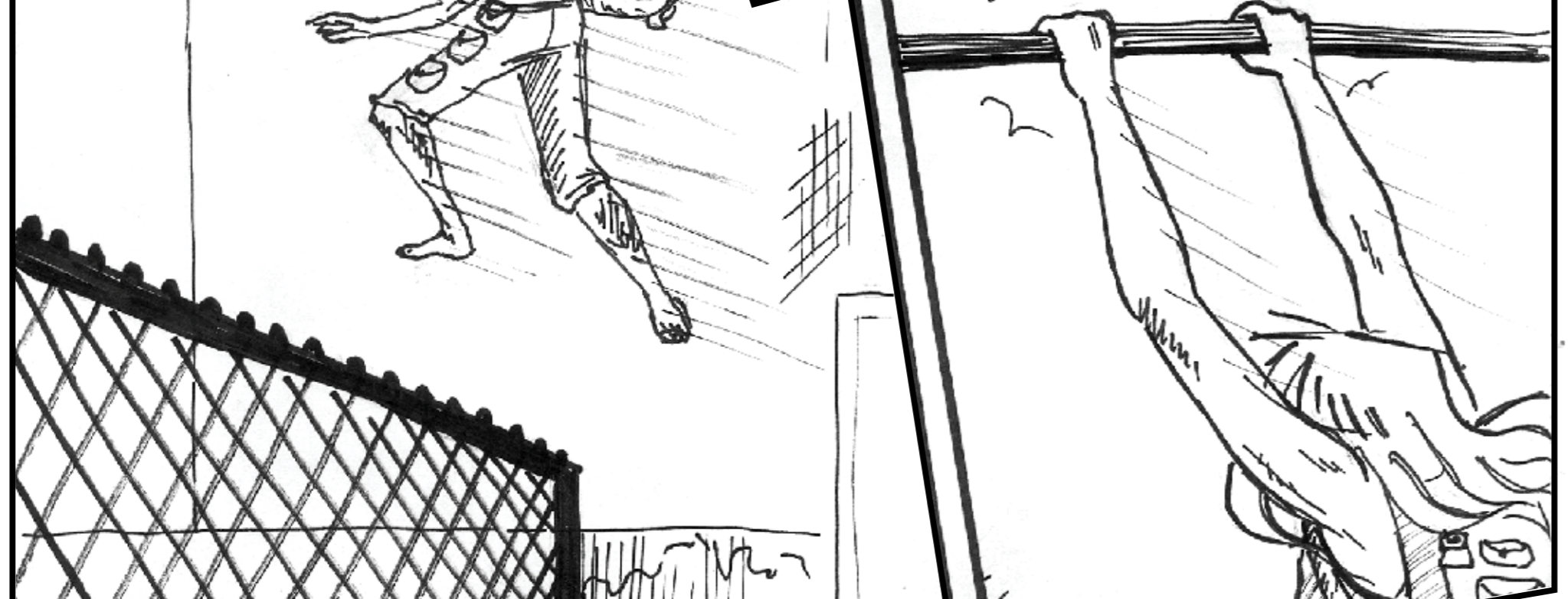
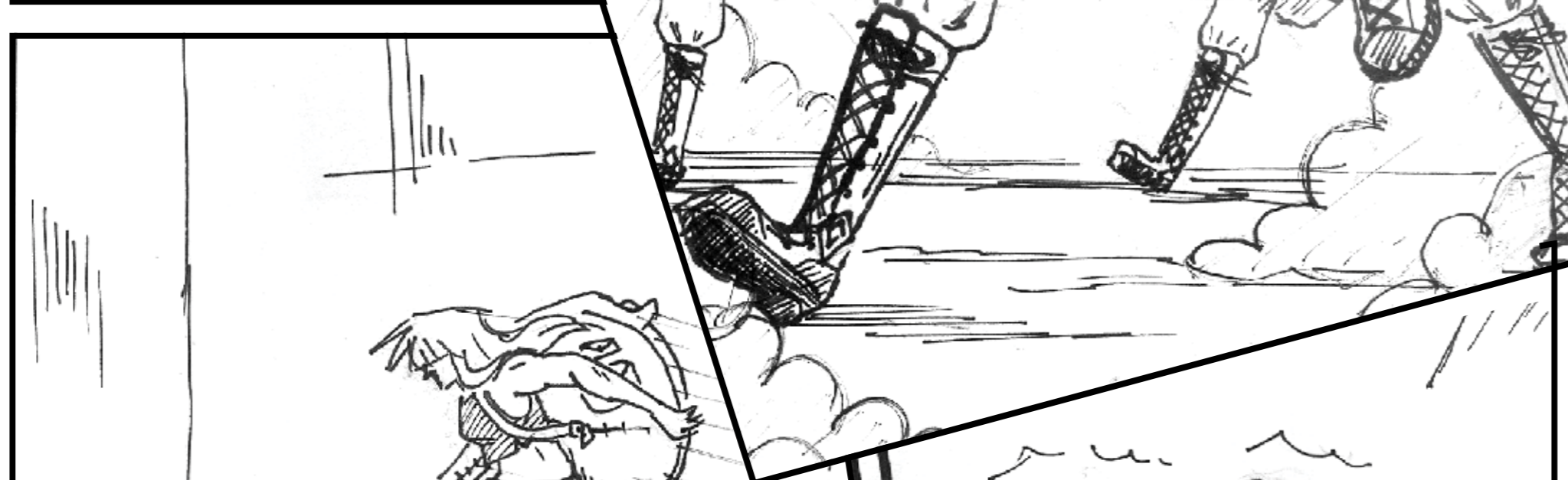
9

Зора

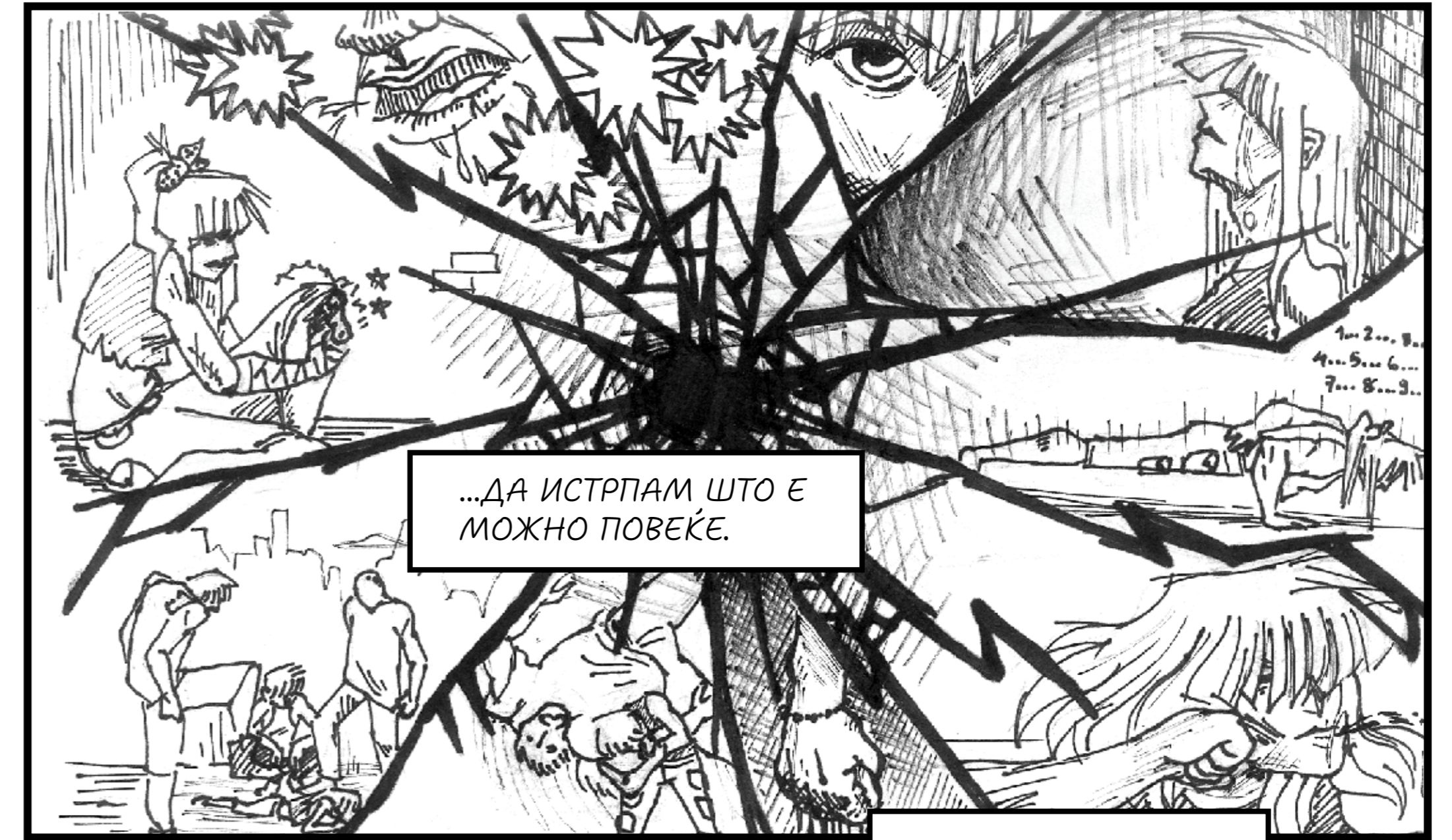
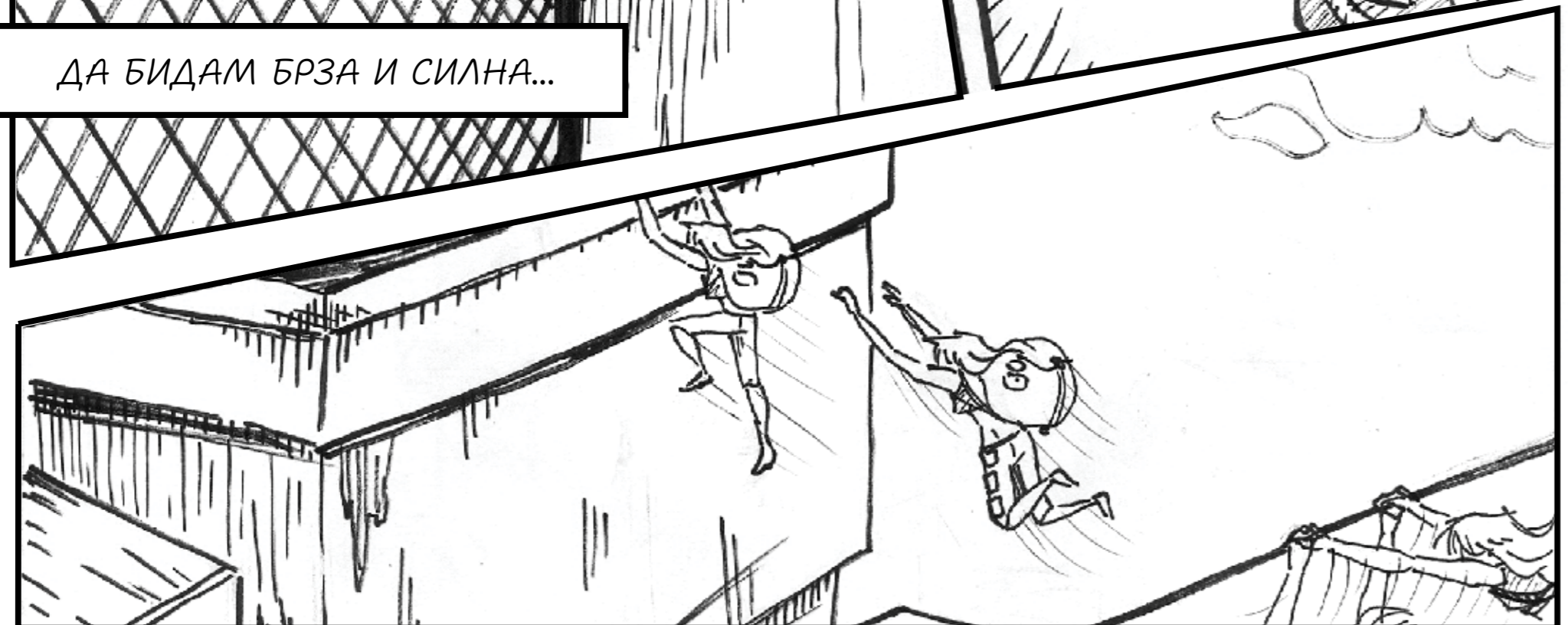
Магдалена Марјановиќ

—
Прва награда

ПРОБУВАВ ДА ПРЕЖИВЕАМ КАКО ЗНАМ...

ДА БИДАМ БРЗА И СИЛНА...

...ДА ИСТРПАМ ШТО Е
МОЖНО ПОВЕЌЕ.

ПОСТОЈАНО ТРЧАВ,

БЕЗ ДА ЗНАМ ТОЧНО КАДЕ
САКАМ ДА ОДАМ...

...СЕ СОПНУВАВ...

...ПАЃАВ...

...ПА СЕ ТЕРАВ ПАК ДА
ЗАСТАНАМ СМЕЛО НА НОЗЕ.

„НИКОГАШ НЕМА
ДА ЗАВРШАМ КАКО
МАЈКА МИ“;

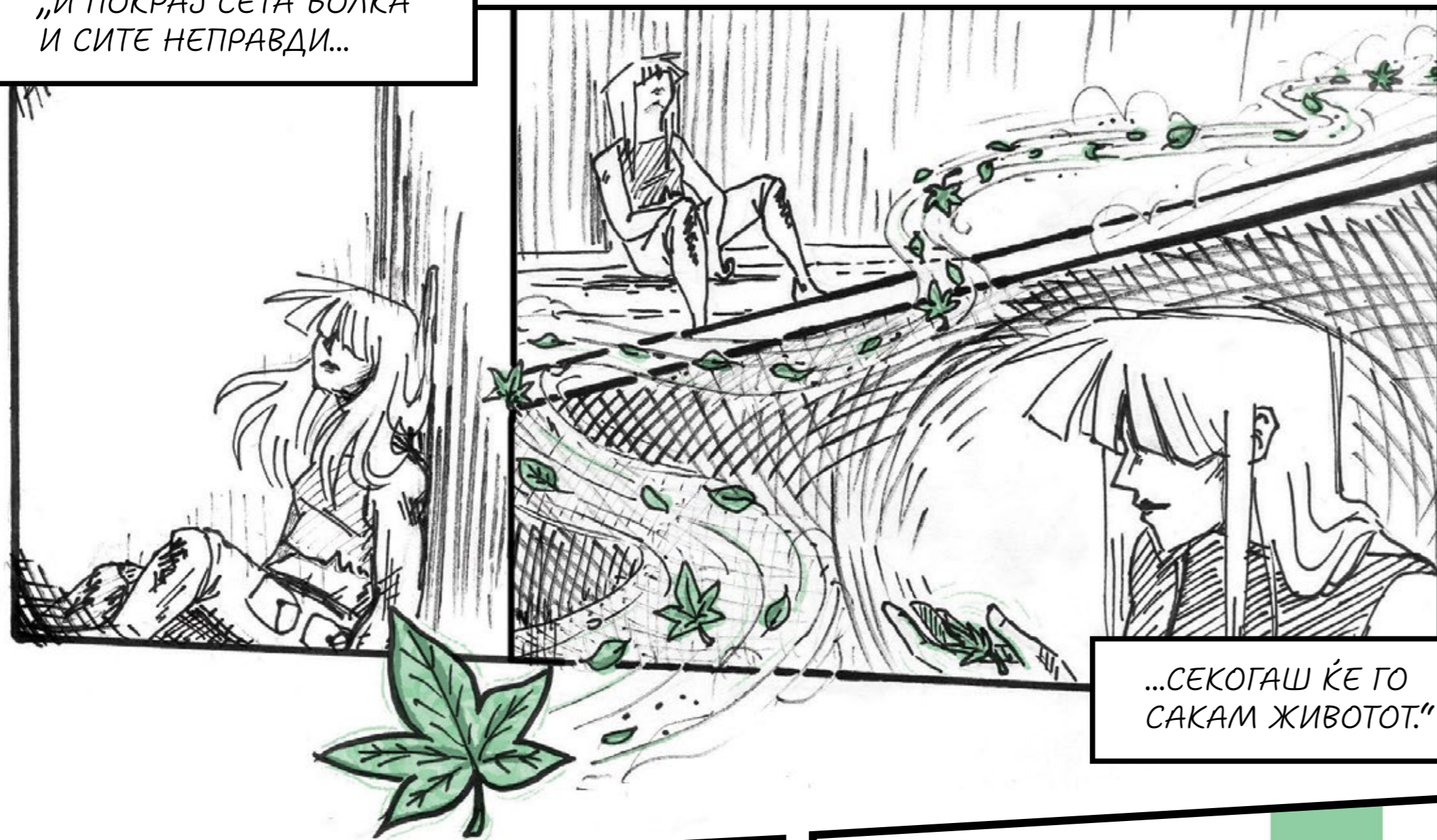
СИ ВЕЛЕВ.

„НЕМА ДА ДОЗВОЛАМ

НИКОЈ

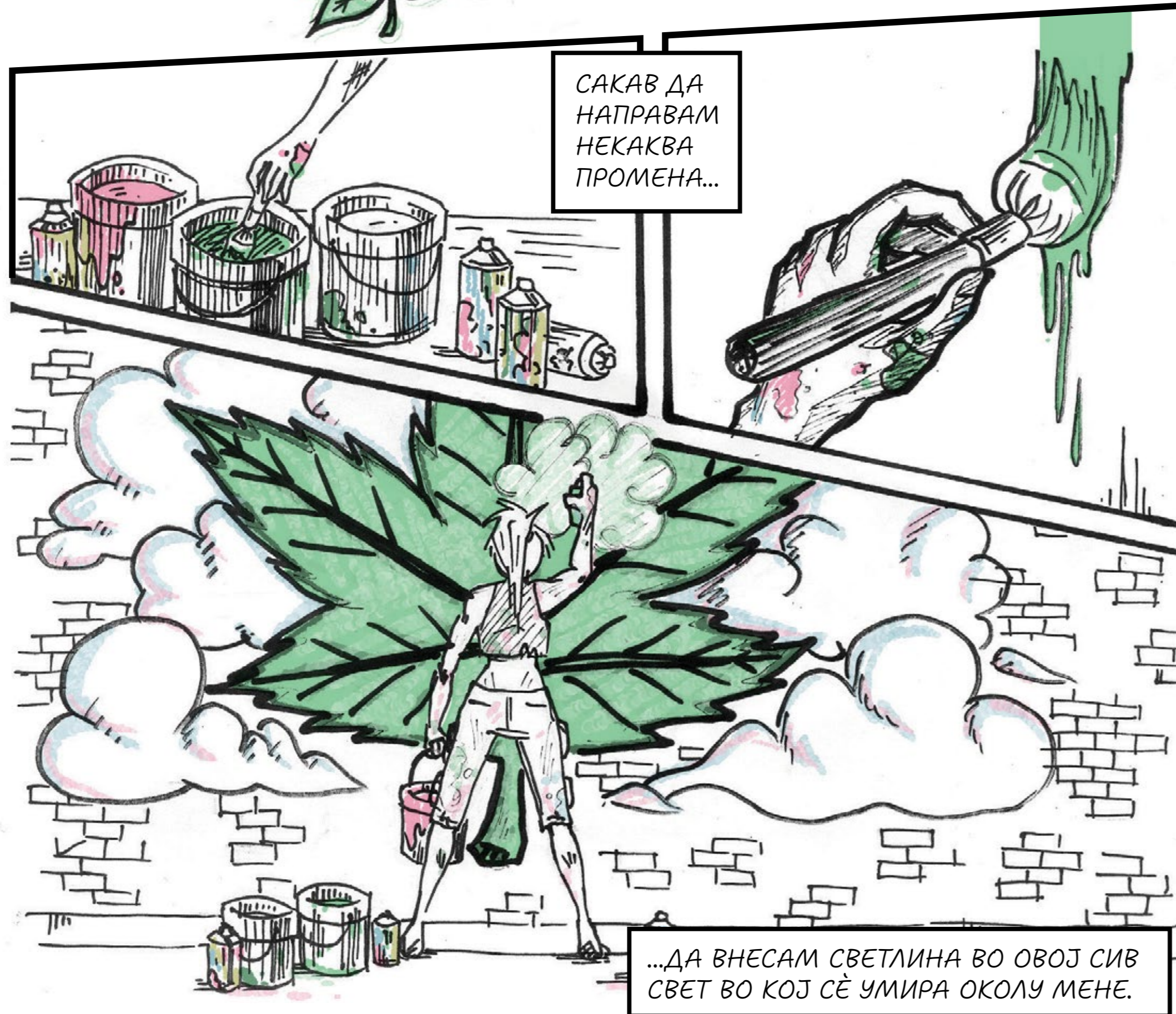
ДА МИ КАЖУВА КОЈ ТРЕБА ДА
БИДАМ... ДА МЕ КУТНЕ НАЗЕМИ... ДА
МЕ ПРЕАЗИ... ДА МЕ ИСКОРИСТИ.“

„И ПОКРАЈ СЕТА БОЛКА
И СИТЕ НЕПРАВДИ...

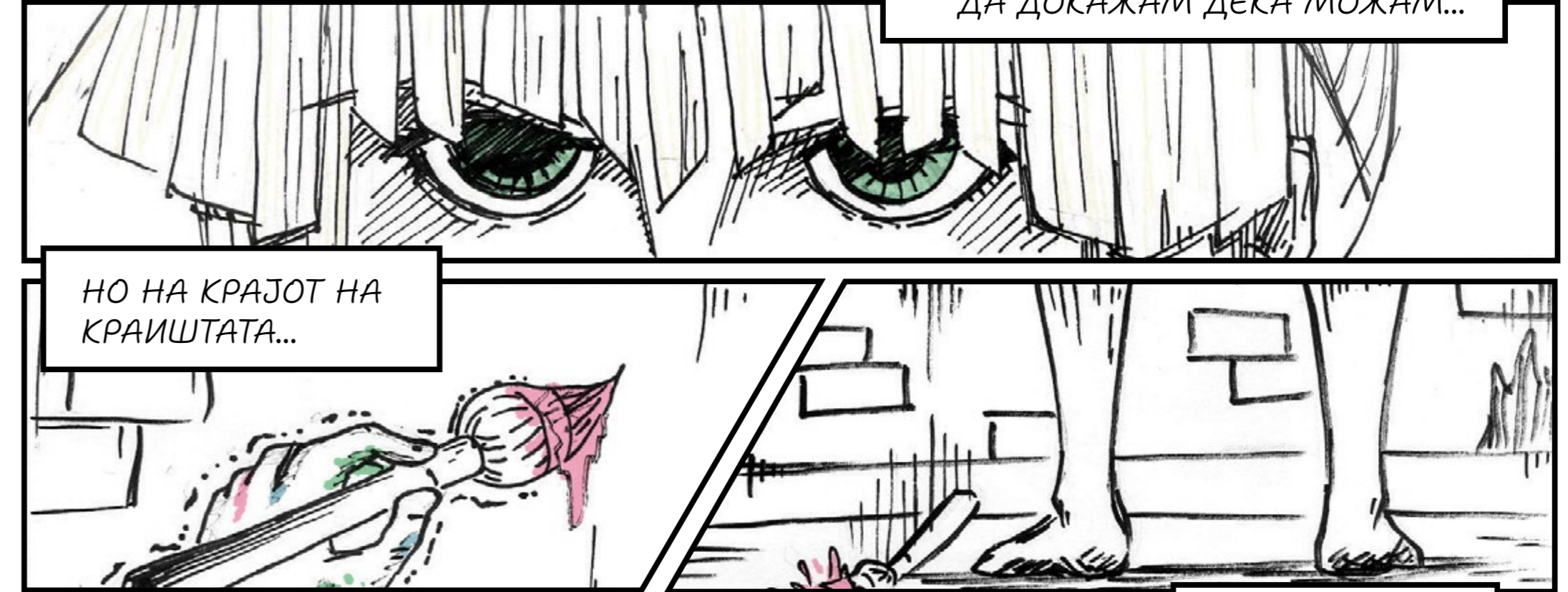
...СЕКОГАШ ЌЕ ГО
САКАМ ЖИВОТОТ."

САКАВ ДА
НАПРАВАМ
НЕКАКВА
ПРОМЕНА...

...ДА ВНЕСАМ СВЕТЛИНА ВО ОВОЈ СИВ
СВЕТ ВО КОЈ СЕ УМИРА ОКОЛУ МЕНЕ.

ДА ДОКАЖАМ ДЕКА МОЖАМ...

НО НА КРАЈОТ НА
КРАИШТАТА...

БЕВ САМА.

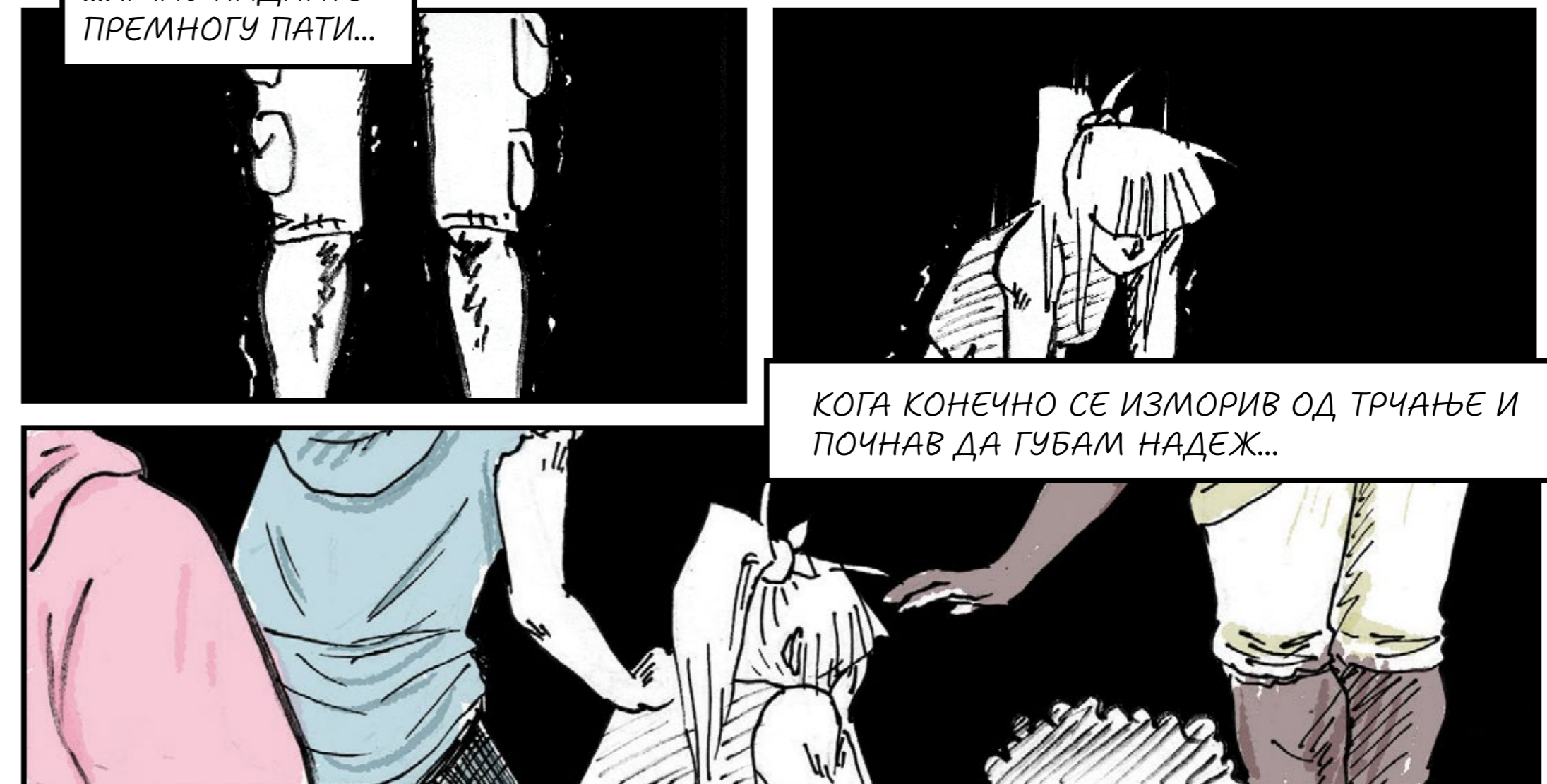
МАЛА...

ИЗГУБЕНА.

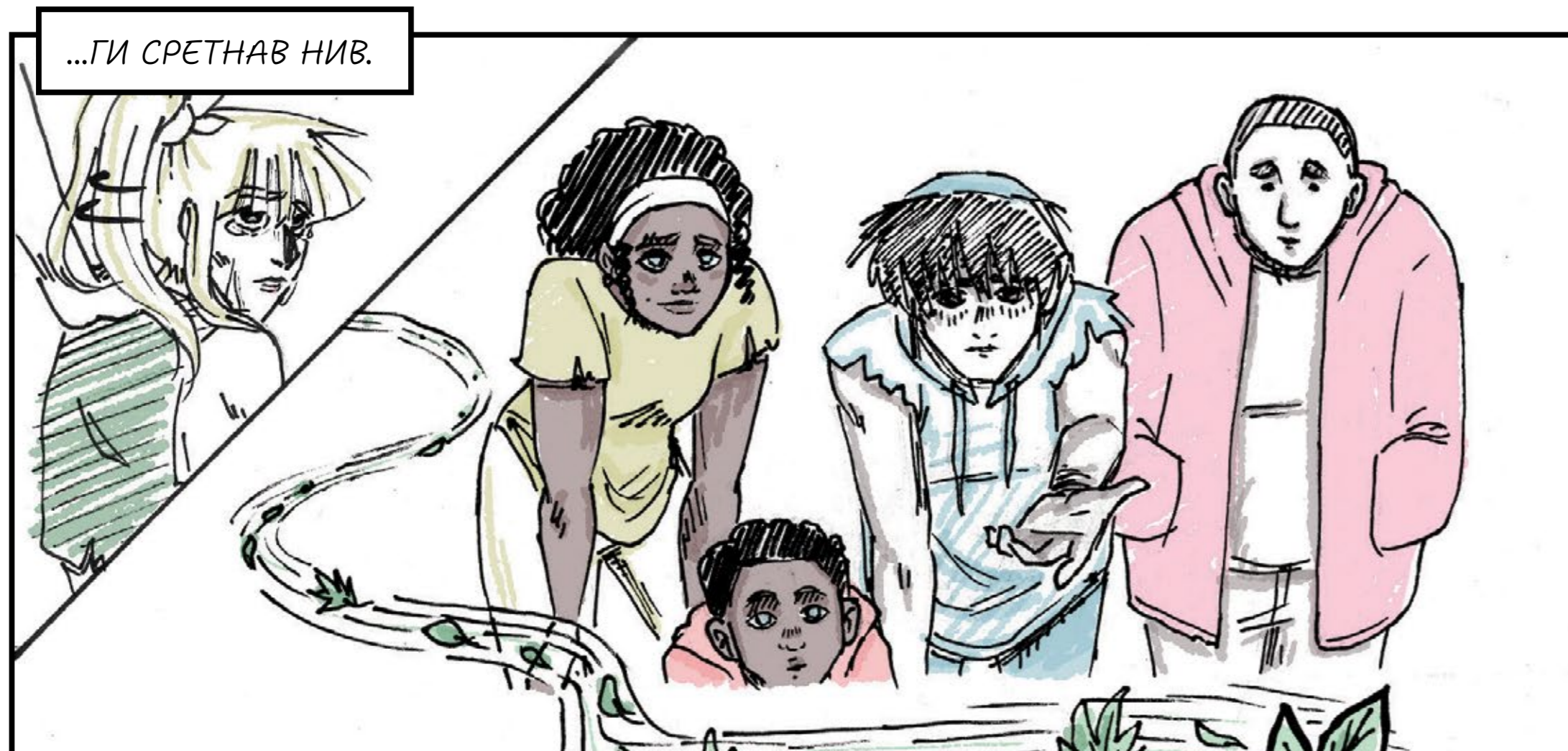
ИАКО...

...НЕ САКАВ ДА СИ
ПРИЗНААМ...

...ИМАВ ПАДНАТО
ПРЕМНОГУ ПАТИ...

КОГА КОНЕЧНО СЕ ИЗМОРИВ ОД ТРЧАЊЕ И
ПОЧНАВ ДА ГУБАМ НАДЕЖ...

...ГИ СРЕТНАВ НИВ.

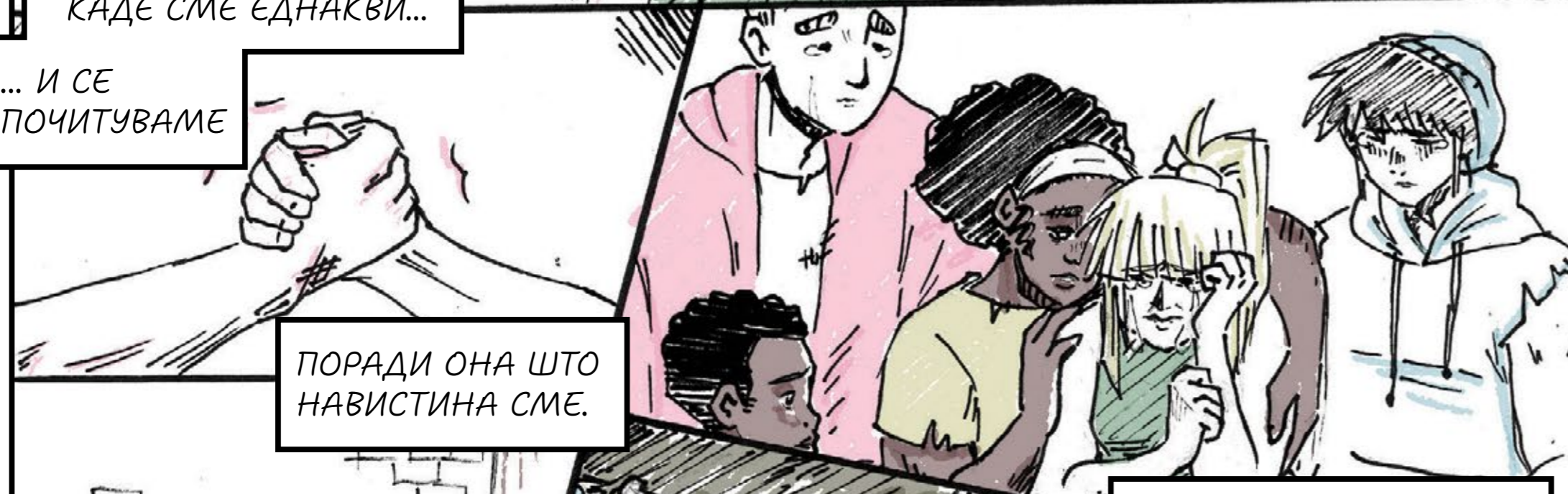
ЛУЃЕ КАКО МЕНЕ. ШТО СТРАДАЛЕ, НО И ПОКРАЈ СЕ, НИКОГАШ НЕМА ДА СЕ ОТКАЖАТ ОД ЖИВОТОТ И СЛОБОДАТА.

МОЕТО ВИСТИНСКО СЕМЕЈСТВО.

КАДЕ СМЕ ЕДНАКВИ...

... И СЕ ПОЧИТУВАМЕ

ПОРАДИ ОНА ШТО НАВИСТИНА СМЕ.

КАДЕ СМЕ ИСКРЕНИ...

...СЕ ГРИЖИМЕ ЕДНИ ЗА ДРУГИ И СИ ПОМАГАМЕ...

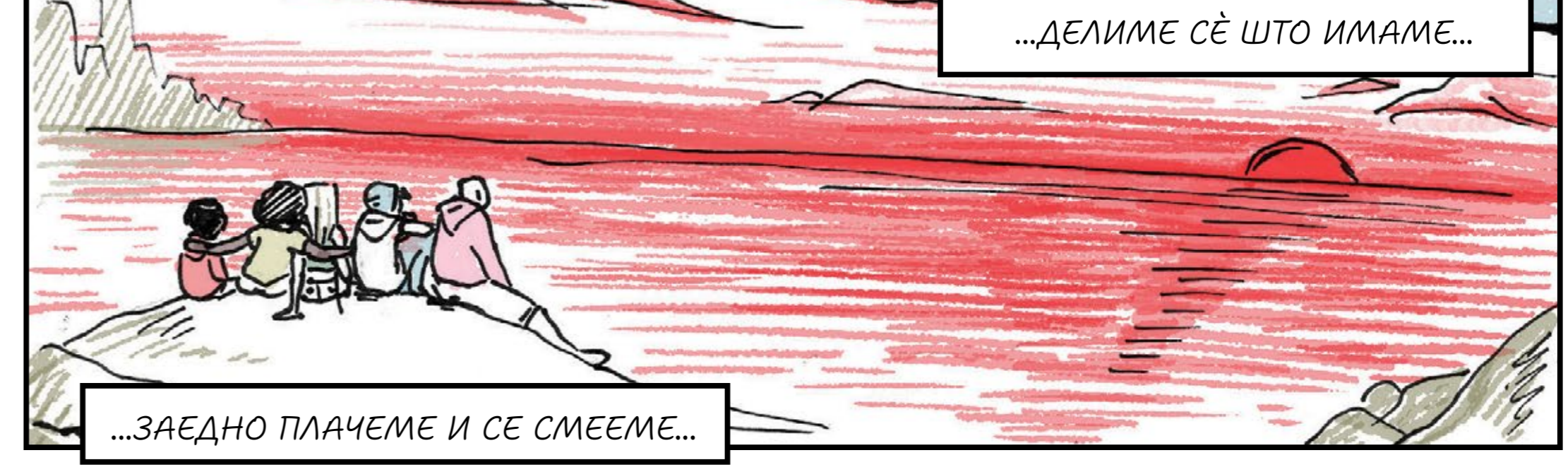
...ЗАЕДНО СОЗДАВАМЕ...

...УЧИМЕ ЕДНИ ОД ДРУГИ...

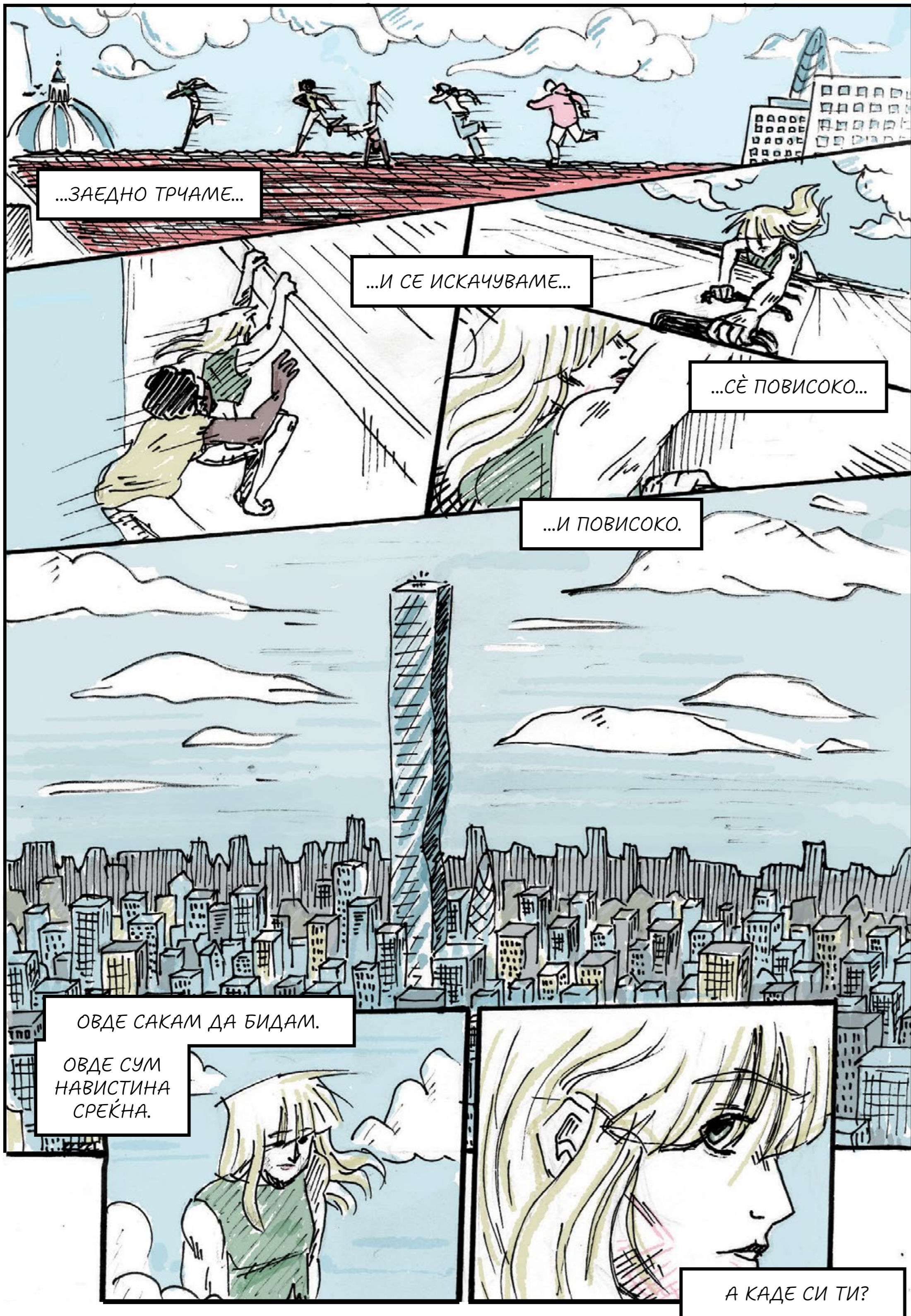

...ДЕЛИМЕ СЕ ШТО ИМАМЕ...

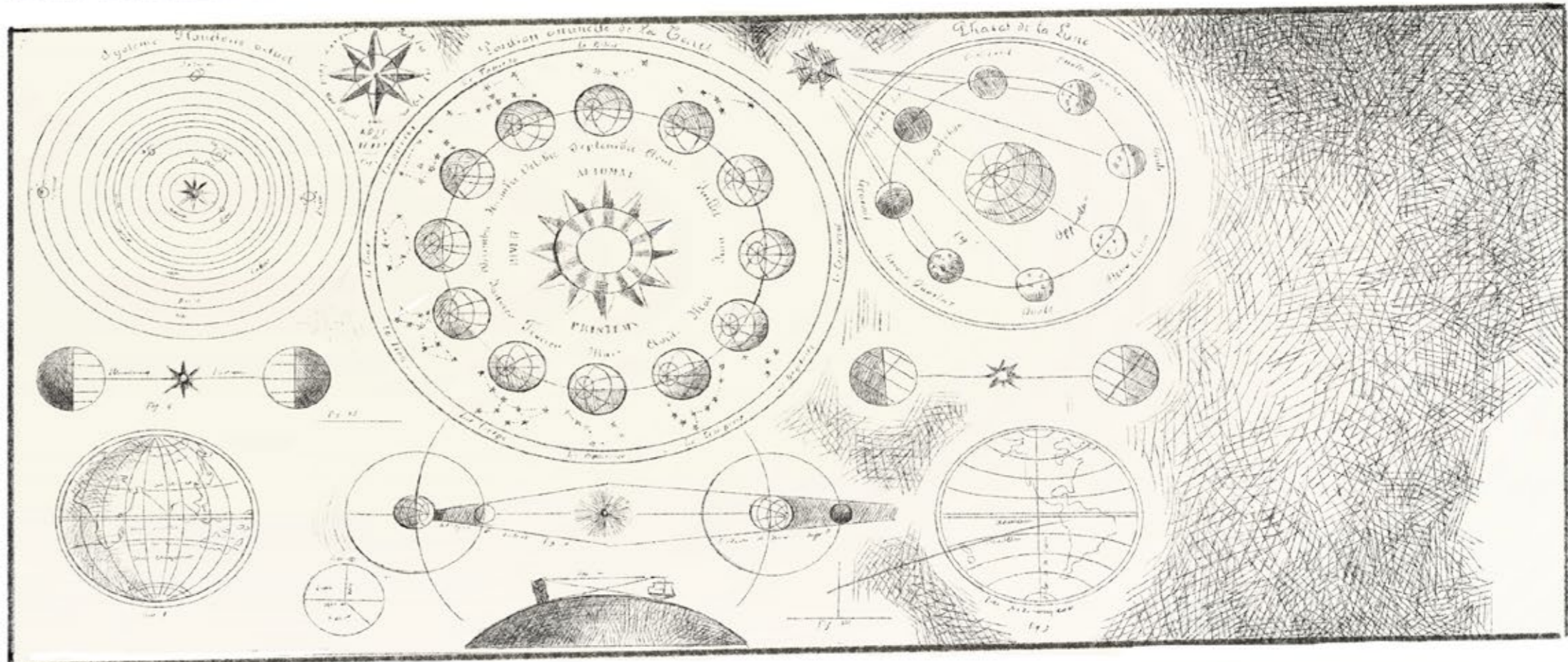

...ЗАЕДНО ПЛАЧЕМЕ И СЕ СМЕЕМЕ...

РЕДОТ НЕ Е СЛУЧАЕН.
СЛУЧАЈНИ СЕ САМО
ОСТАПУВАЊАТА

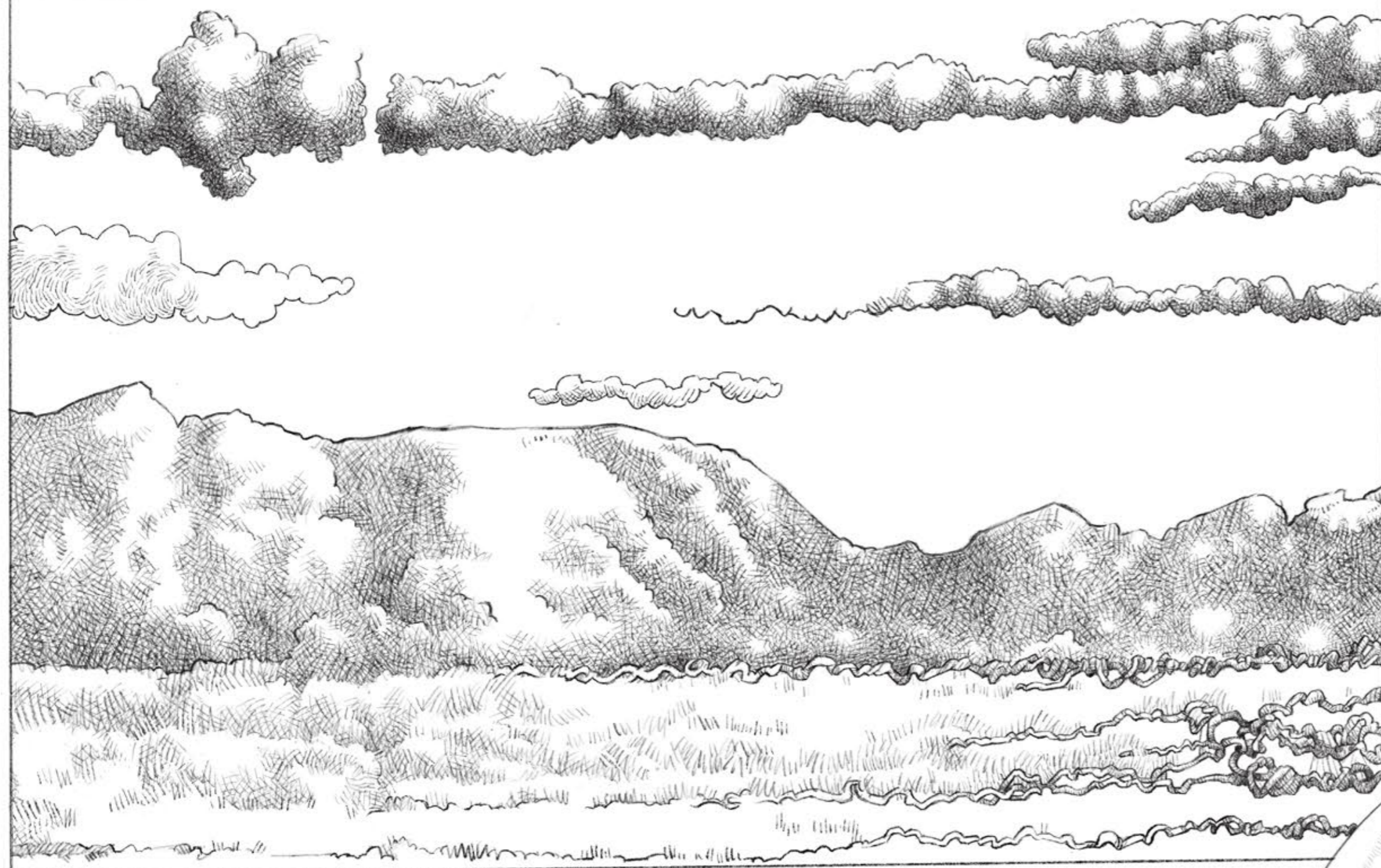

ЛОГИЧКИОТ СКЛАД
ГО ОТСЛИКУВА
КОСМИЧКИОТ.
ОД ЛОГИЧКАТА
ПРОТИВРЕЧНОСТ
СЛЕДУВА ФАКТИЧКА
НЕВОЗМОЖНОСТ.
НЕ СМЕЕ ДА ИМА
ИСПАДИ ОД РЕДОТ.

17
49

Редот не е случаен
Душица Димитровска
|
Прва награда

ЛИМПОПО, Јужноафриканска РЕПУБЛИКА

ТЕЛОТО МИ Е СИЛНО И МУСКУЛЕСТО,
ПОДВИЖНО И ЕЛАСТИЧНО. ЗАБЕЛЕЖАВМЕ
ДЕКА СУМ ПОИНАКВА, НО ПОИНАКВА
НЕ ЗНАЧИ ПОГРЕШНА.

2/7
Б.А.

3/7
Б.А.

КАСТЕР СЕМЕЊА ИМАШЕ 18 ГОДИНИ КОГА ОСВОИ ЗЛАТО НА 800 МЕТРИ НА МЛАДИНСКИТЕ ИГРИ
НА КОМОНВЕЈЛТОТ ВО 2008 ГОДИНА. СЛЕДНАТА ГОДИНА ПОБЕДИ НА 800 И НА 1500 МЕТРИ НА
АФРИКАНСКОТО ЈУНИОРСКО ПРВЕНСТВО И ОСВОИ ЗЛАТО НА 800 МЕТРИ НА СВЕТСКОТО ПРВЕНСТВО ВО БЕРЛИН.
НЕЈЗИНИОТ НАПРЕДОК „ШТО ОБИЧНО УПАТУВА НА ДОПИНГ“, ОВЈАПАТ ВО ПРАШАЊЕ ГО ДОВЕДЕ НЕЈЗИНИОТ ПОЛ. ОТТОГАШ,
КАСТЕР БЕШЕ ПОДЛОЖЕНА НА БЕСКОНЕЧНИ И НАРАЗЛИЧНИ ИСПИТУВАЊА, А МЕГУНАРОДНАТА АТЛЕТСКА
ОРГАНИЗАЦИЈА МНОГУПАТИ ГИ МЕНУВАШЕ КРИТЕРИУМИТЕ ЗА НАПРЕВАРУВАЊЕ ВО ОБИД ДА ГО ОДРЖИ РЕДОТ.

ХЕРМАФРОДИТ НЕ Е НЕШТО ЛОШО, ТОА Е БОЖЈО СОЗДАНИЕ. ТАА Е БОЖЈО ДЕТЕ, НЕ СЕ СОЗДАЛА ТАКВА САМАТА. БОГ ОДЛУЧИЛ ДА ЈА СОЗДАДЕ ТАКВА И ЗА ТОА НЕ МОЖЕМЕ ДА ЈА ОБВИНУВАМЕ НЕА.

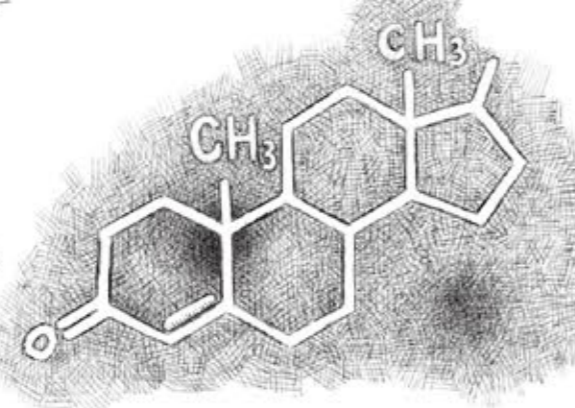
НЕ НАМЕТНУВАЈТЕ НИ ГИ ВАШИТЕ ХЕРМАФРОДИТСКИ КОНЦЕПТИ! ПОСТОИ ЛИ ТАКОВ ЗБОР ВО ЈАЗИКОТ ПЕРСИ? ИЛИ СИ МАЖ, ИЛИ СИ ЖЕНА!

НЕ УСПЕАВ ДА ЈА ЗАШТИТАМ

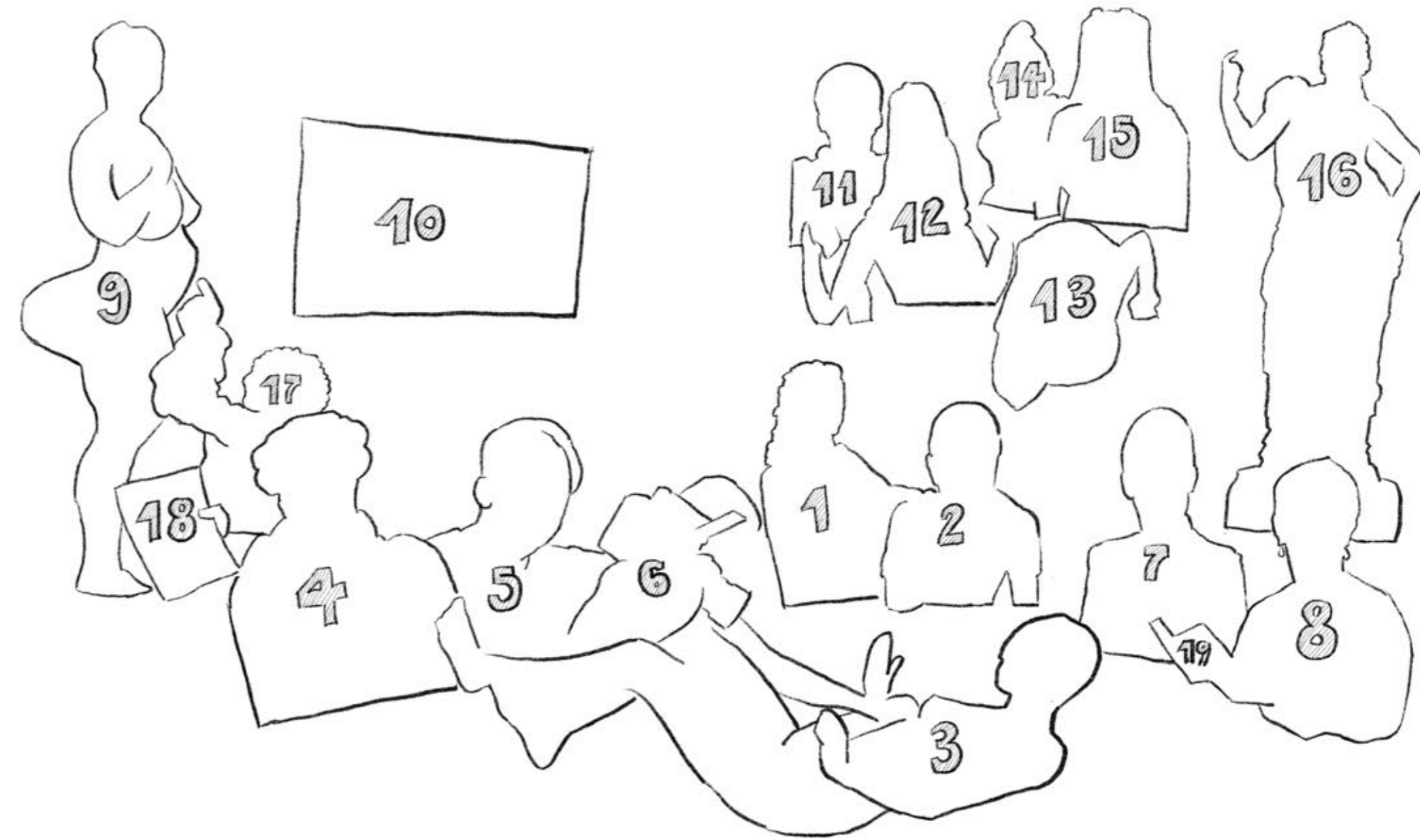
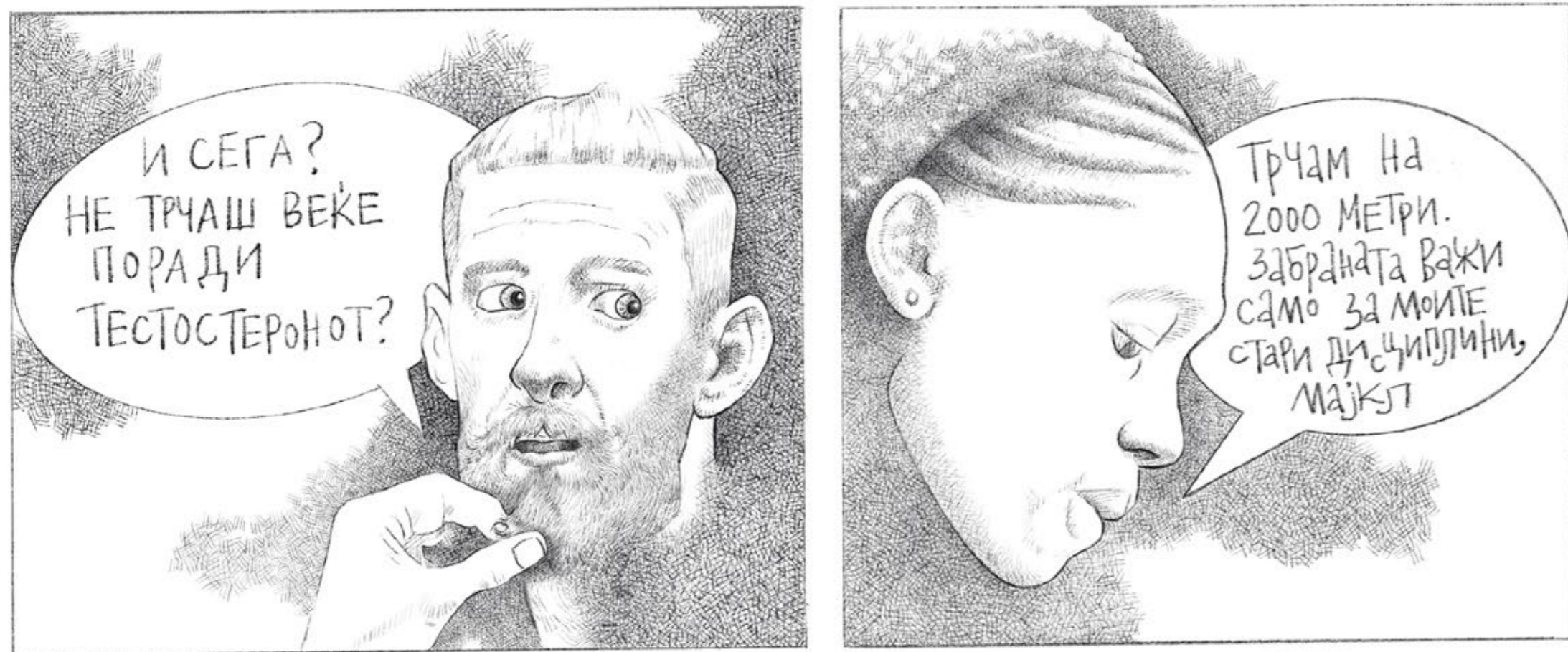
СВЕДОЧИМЕ НА ОГРОМЕН НАПОР ОПШТЕСТВЕНО ДА СЕ ДРГОВОРИ ПОЛОТ НА СЕМЕНЈА. НЕЛИ Е ПОДРОБНО ДА РАЗМИСЛИМЕ ЗА СТАНДАРДИ ЗА УЧЕСТВО ПОД РОДОВИ КАТЕГОРИИ КОИ БИ БИЛЕ ЕТАЛИТАРНИ И ИНКЛУЗИВНИ?

ПОЛОТ НА ТЕЛОТО ЕДНОСТАВНО Е ПРЕМНОГУ СЛОЖЕН, НЕМА ИЛИ/ИЛИ. КОИ ТЕЛЕСНИ СИГНАЛИ ИЛИ ФУНКЦИИ КЕ ГИ ОПРЕДЕЛИМЕ КАКО МАШКИ ИЛИ ЖЕНСКИ ПРОИЗЛЕГУВА ОД НАШИТЕ ВЕКЕ ИЗГРАДЕНИ ИДЕИ ЗА РОДОТ. ОДЛУКАТА КОИ КРИТЕРИУМИ КЕ БИДАТ ИЗБОРАНИ ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ПОЛОТ Е СОЦИЈАЛНА И ЗА НЕА НАУЧНИЦИТЕ НЕ МОЖАТ ДА ПОИДАТ ВОДИЛКИ.

По Победата на светското Атлетско првенство во Берлин, од СЕМЕНЈА било побарано да го намали нивото на ТЕСТОСТЕРОН за да добие дозвола да се НАТПРЕВАРУВА. Ограничувањата важат само за дисциплините од 400 до 1500 метри. СЕМЕНЈА ИМА ЖЕНСКИ И МАШКИ ПОЛОВИ ОРГАНИ И НИВОТА НА ТЕСТОСТЕРОН СЕ ПРИРОДНИ, НО НОВИТЕ РЕГУЛАТИВИ ВРЕДНОСТИТЕ ПОВИСОКИ ОД 10 ПМО/Л ГИ СМЕТААТ ЗА КОМПЕТИТИВНА ПРЕДНОСТ.

БЕВ ПОДЛОЖЕНА НА НЕСИГУРНО И ИНВАЗИВНО ПРОУЧУВАЊЕ НА НАЈИНТИМНИТЕ И НАЈПРИВАТНИТЕ ДЕЛОВИ НА МОЕТО БИТИЕ. НЕКОИ НАСТАНИ ПРЕД И ПО СВЕТСКОТО ПРВЕНСТВО ВО БЕРЛИН [2009] НЕ САМО ШТО ГИ ПОВРЕДИЈА МОИТЕ ЧОВЕКОВИ ПРАВА КАКО СПОРТИСТКА, ТУКУ И МОИТЕ ОСНОВНИ ЧОВЕКОВИ ПРАВА, ВКЛУЧИТЕЛНО И ПРАВОТО НА ДОСТОИНСТВО И ПРИВАТНОСТ (КАСТЕР СЕМЕНЈА, АСОШИЈТЕД, ПРЕС, 2010).

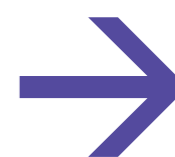

- 1 Вилијам Хогарт, врз основа на чиј бајропис „Четири етапи на суровоста“ е организирана сцената
- 2 Вилфред Даниелс, тренер на Кастер Семенја во 2009 година
- 3 Кастер Семенја
- 4 Вини Мадикизела-Мендета
- 5 Фулиус Матема
- 6 Медуми
- 7 Џудит Батлер
- 8 Ен Фаусто-Стерлинг
- 9 Саартије (Сара) Бартман, „Хотентотската Венера“

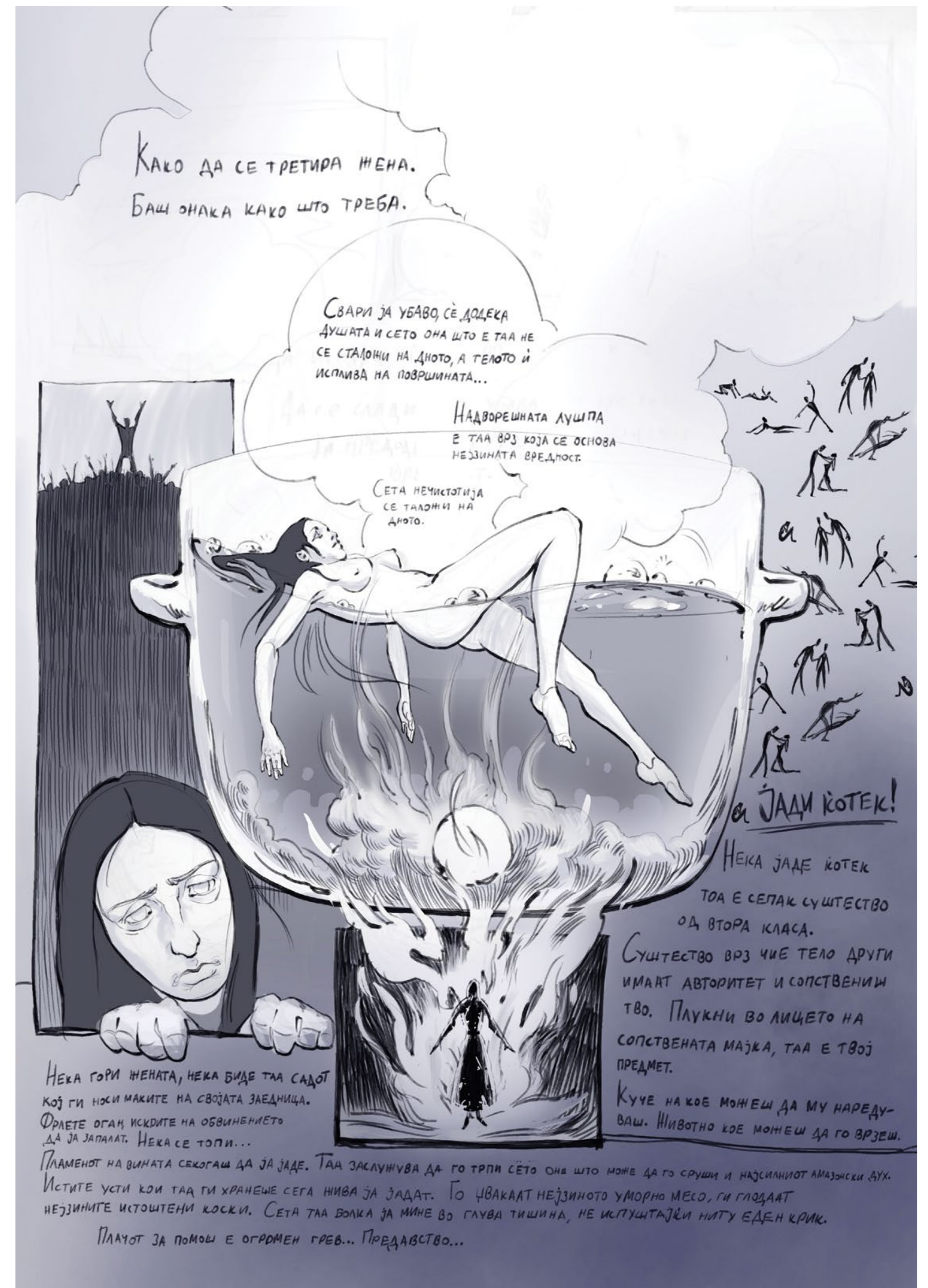
- 10 Јавност
- 11 Лик од корицата на книгата „Момчиња-сопруги и женски сопруги: истражувања на африканската хомосексуалност“
- 12 Араханарихвара
- 13 Хатшепсут
- 14 и 15 Кибела и Атис
- 16 Хермафродит
- 17 Посетител на музејот каде што биле изложени барсампраните гениталии на Саартије Бартман
- 18 Списанието „Ти“ (you/uisgenoot) со женствена Семенја на насловната страница
- 19 „Sexing the Body“

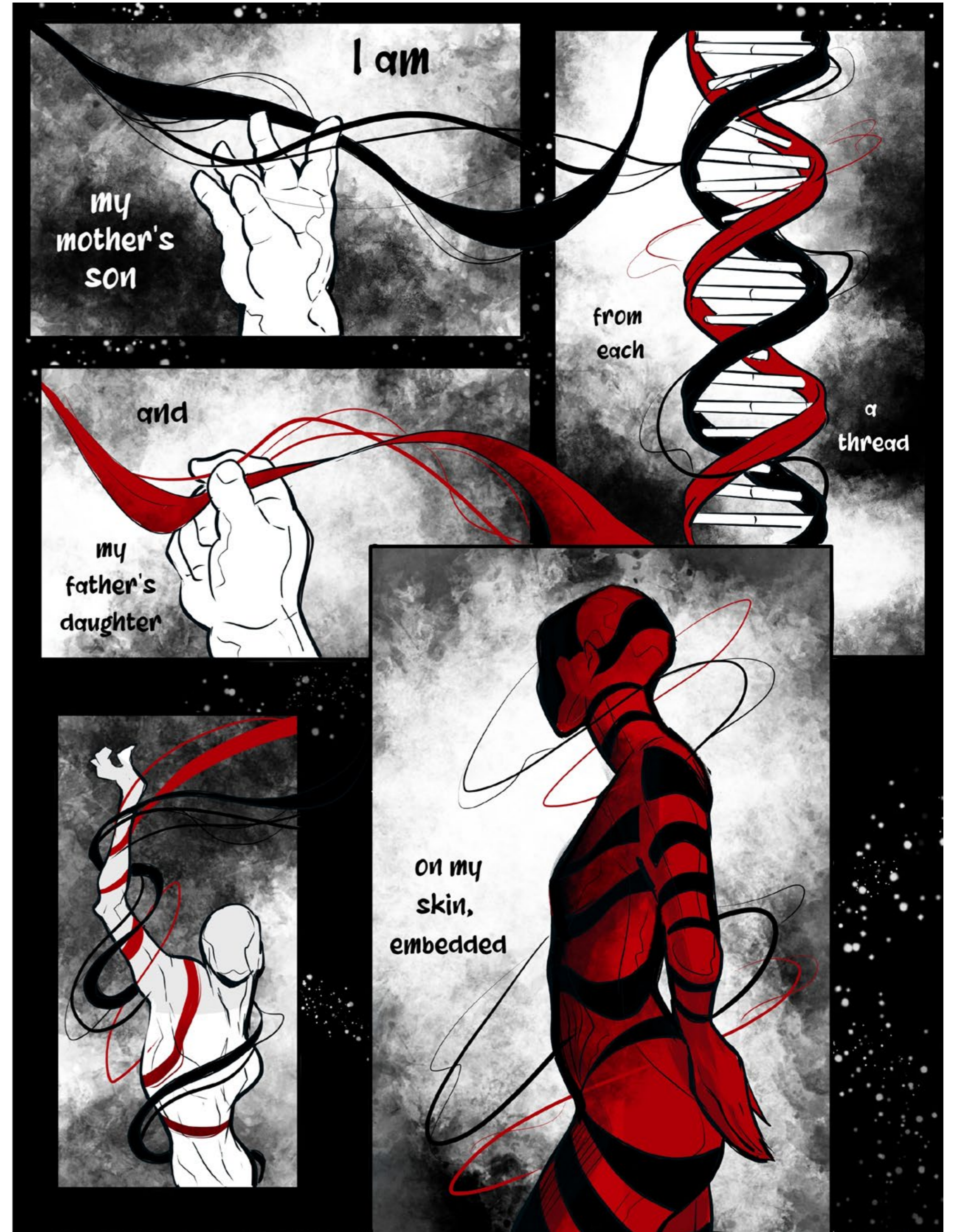
6/7
ДД

??
АА

Како да се третира жена
 Ангела Петрушевска
 |
 Втора награда

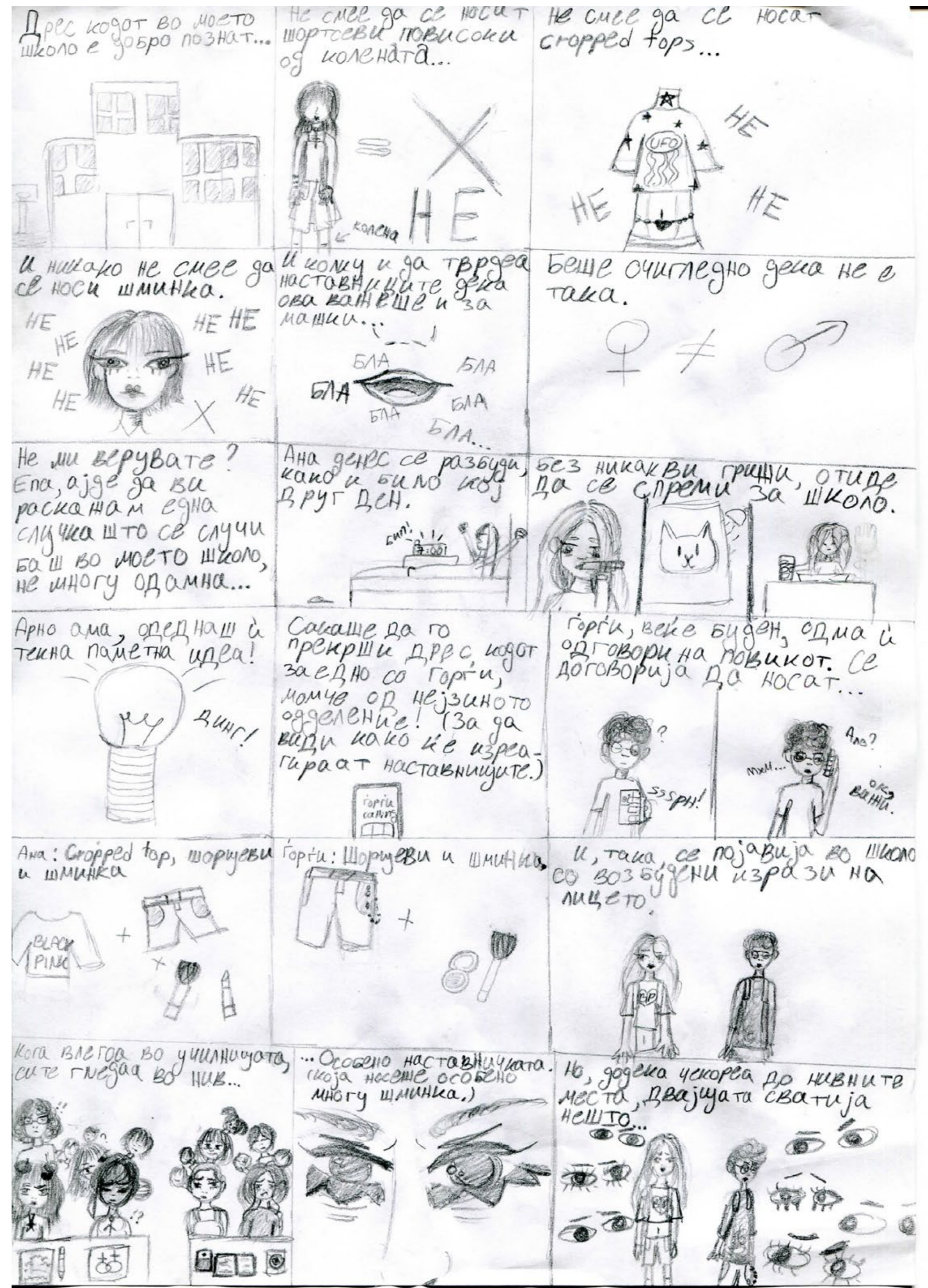
Јас сум јас

Јана Марковиќ

|
Трета награда

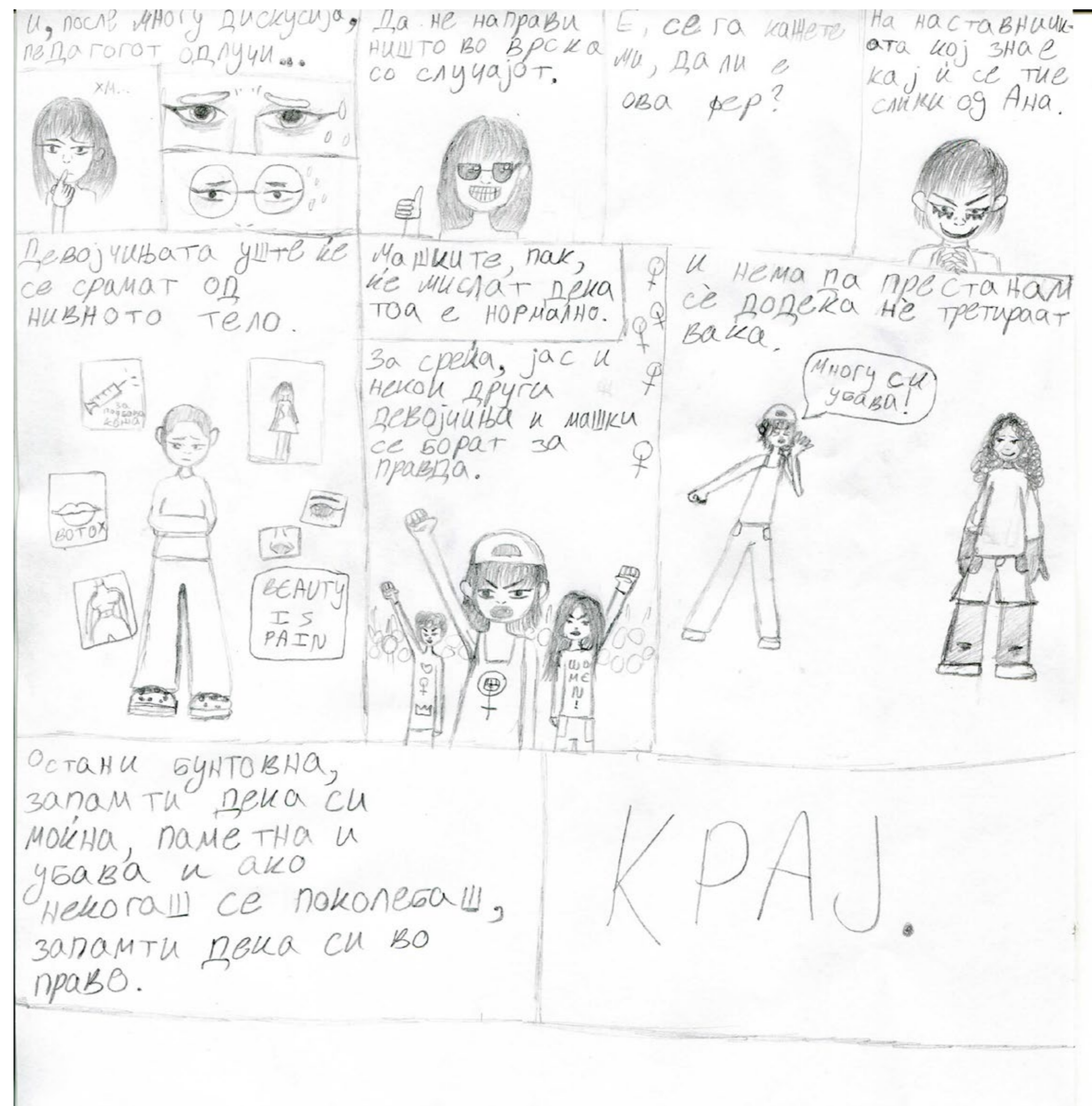
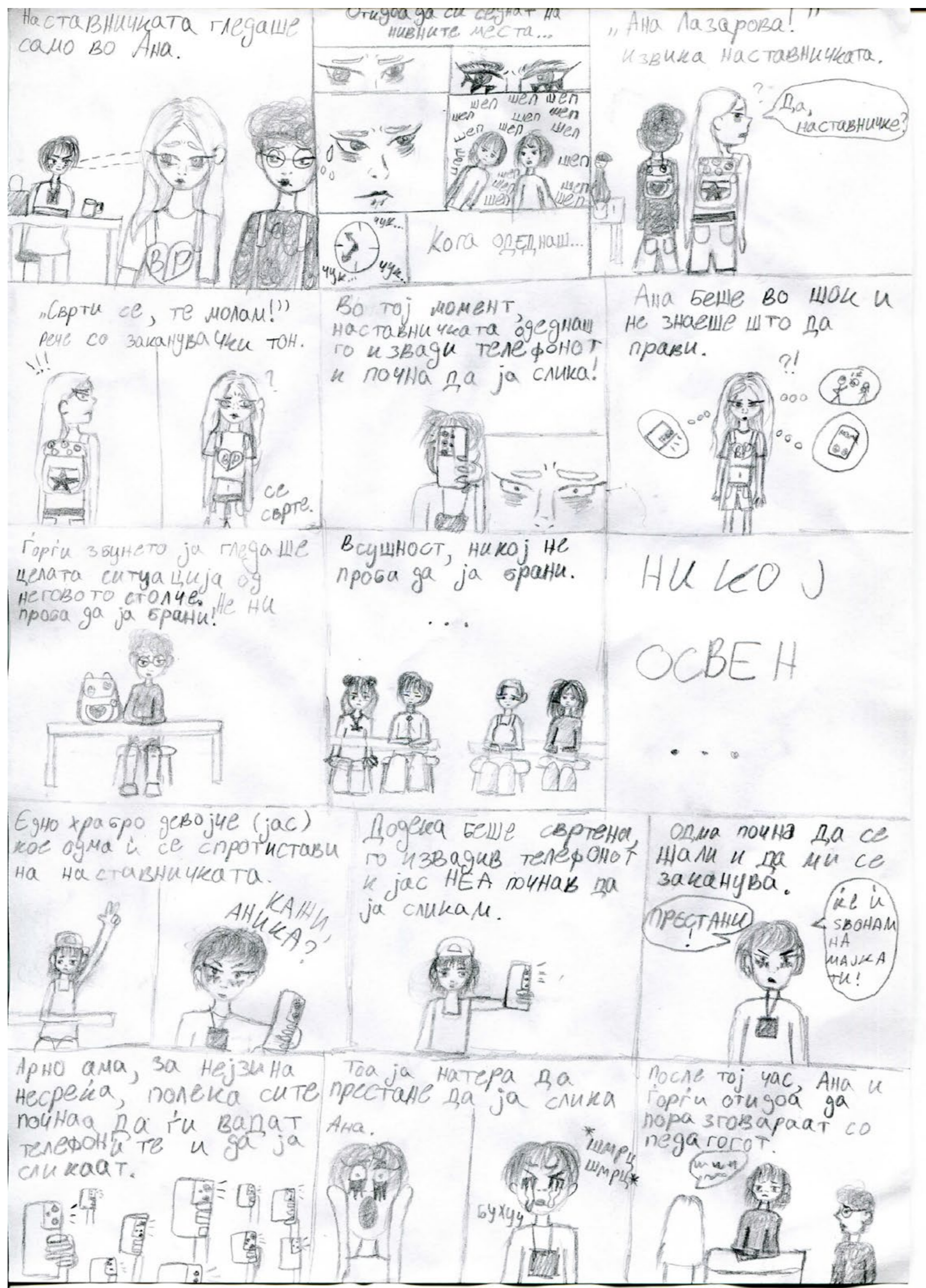

Нееднаков кодекс на облекување

Аника Божиновска

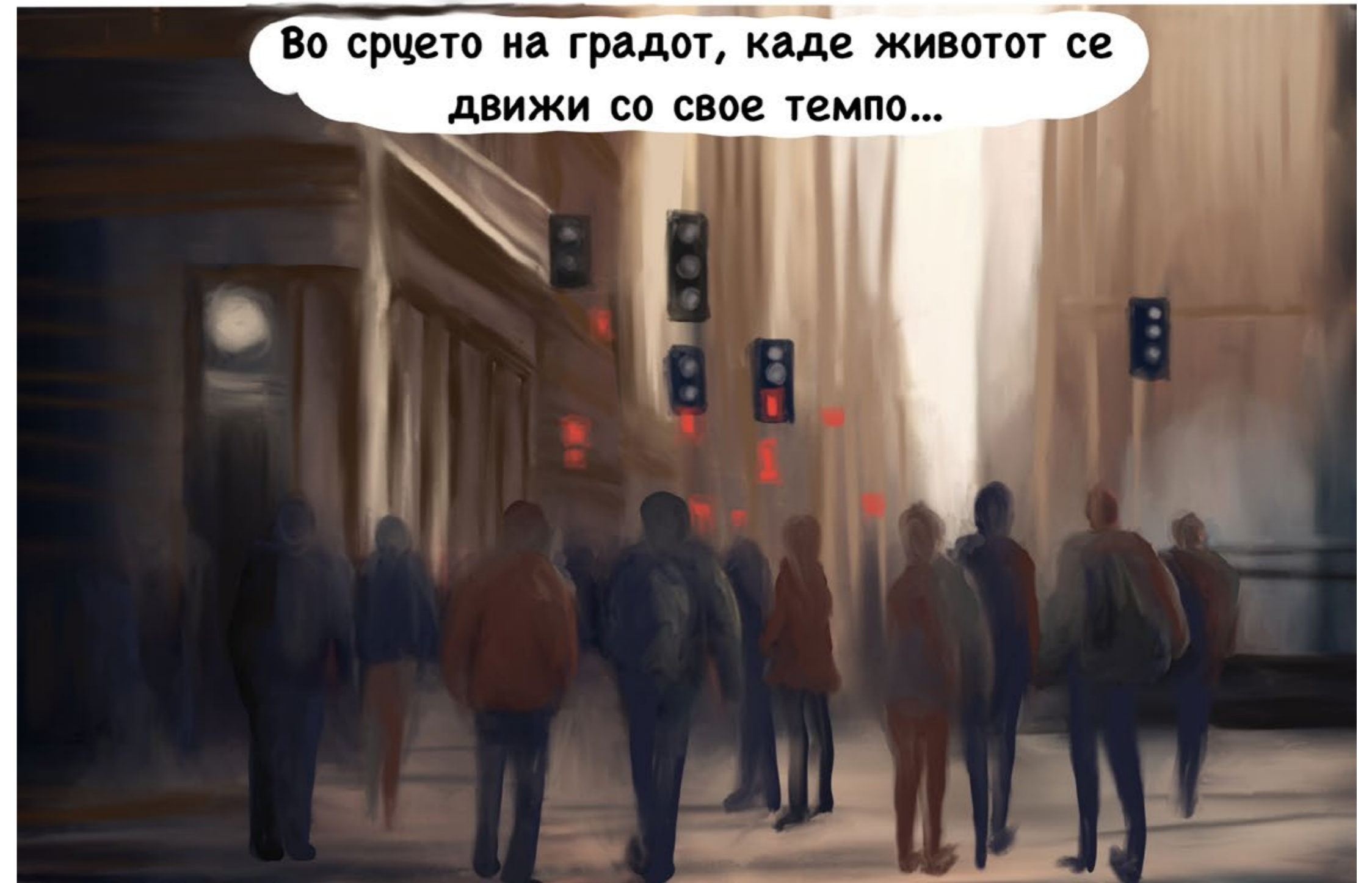
Специјална награда од жири

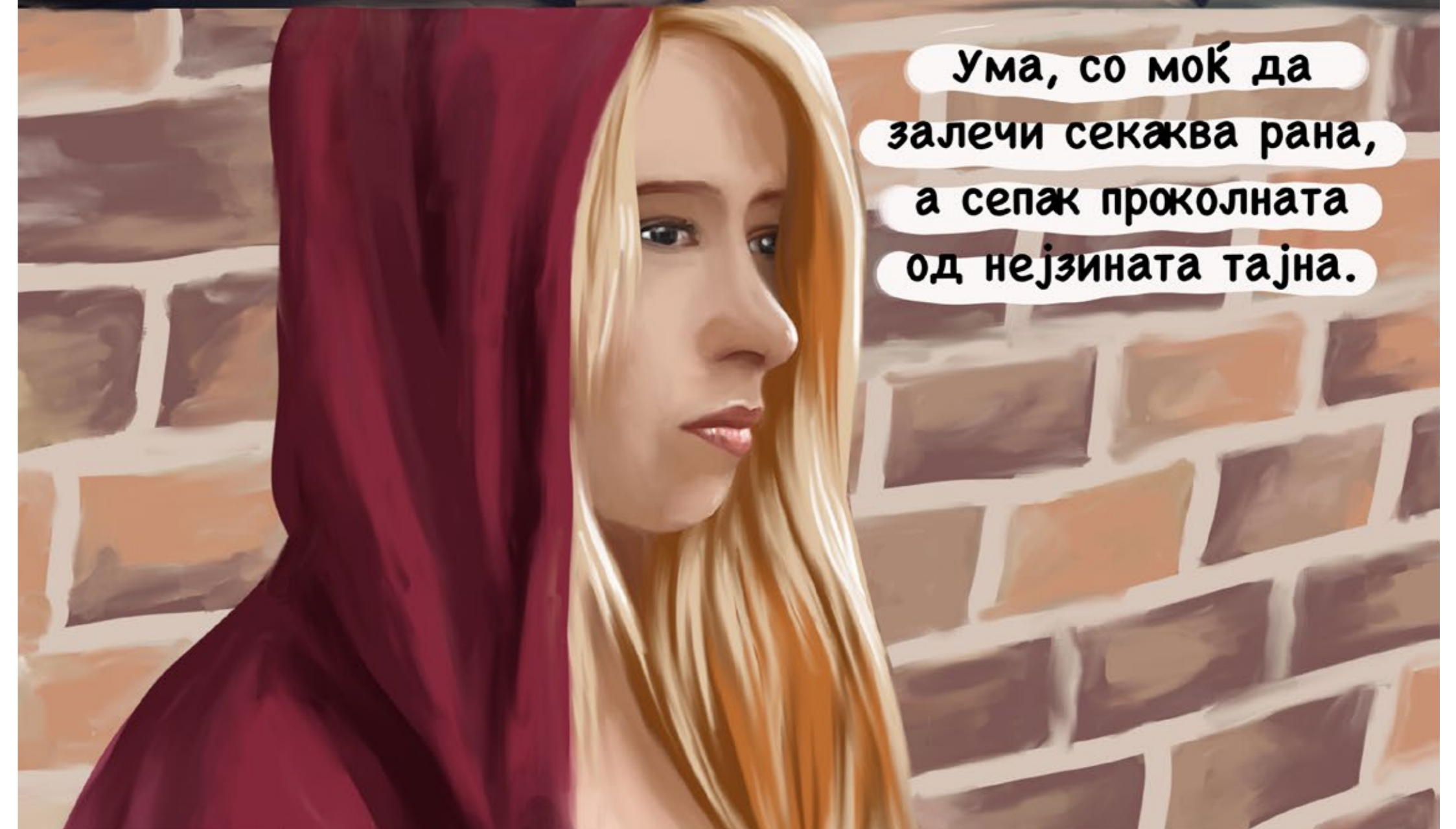
ПРОКОЛНАТА ТАЈНА

Сара Ангеловска

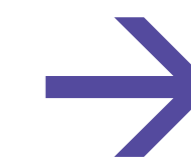
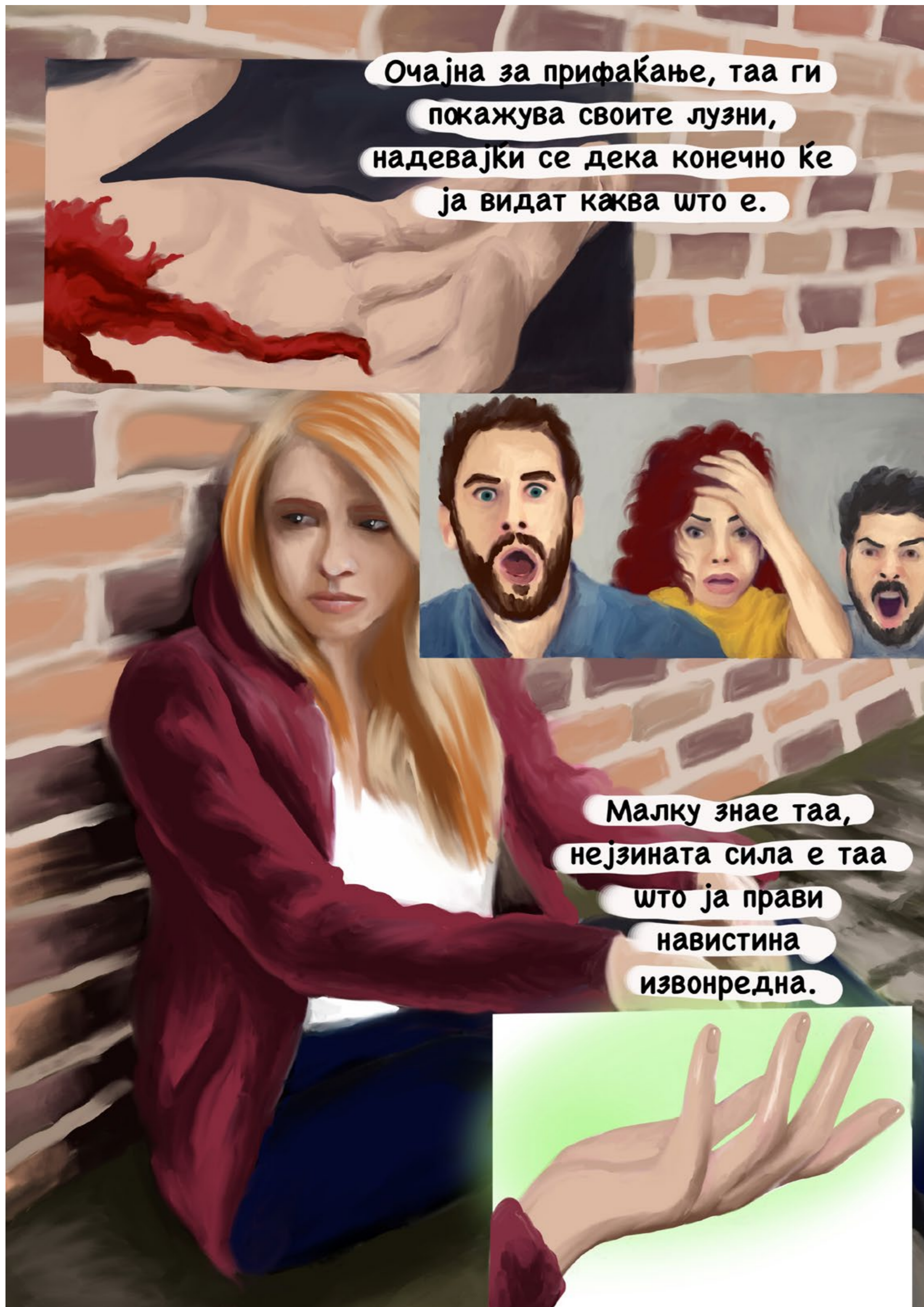
Во срцето на градот, каде животот се движи со свое темпо...

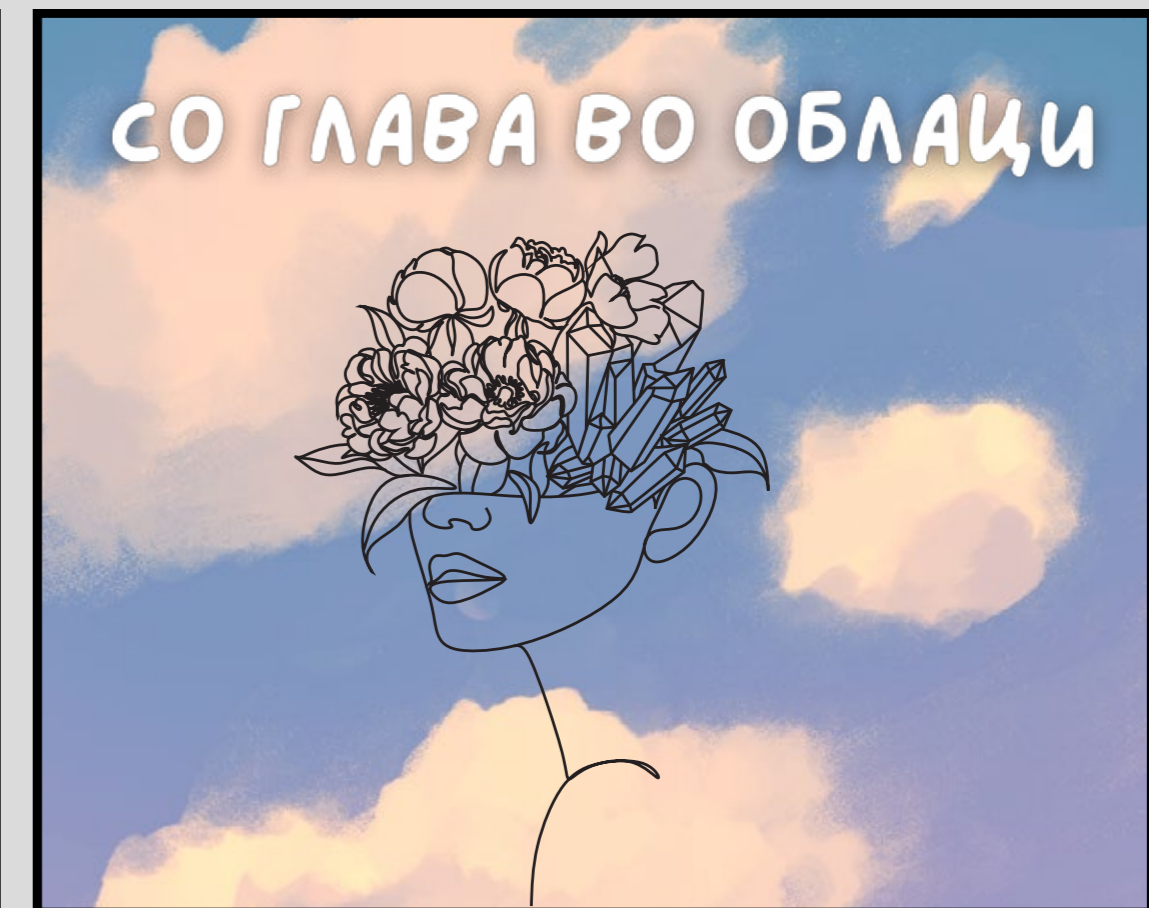
Ума, со моќ да залечи секаква рана, а сепак проколната од нејзината тајна.

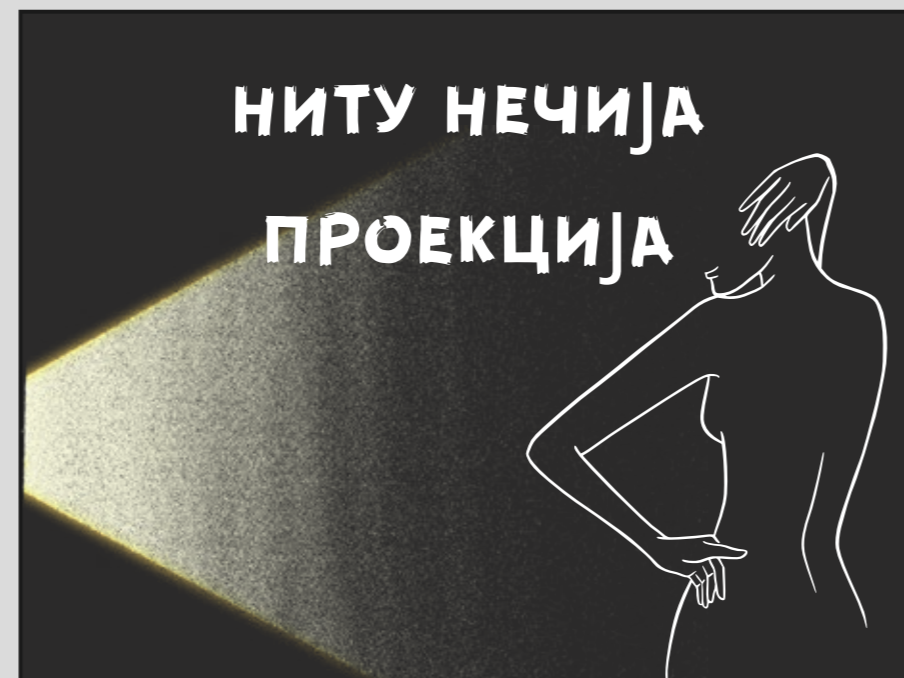
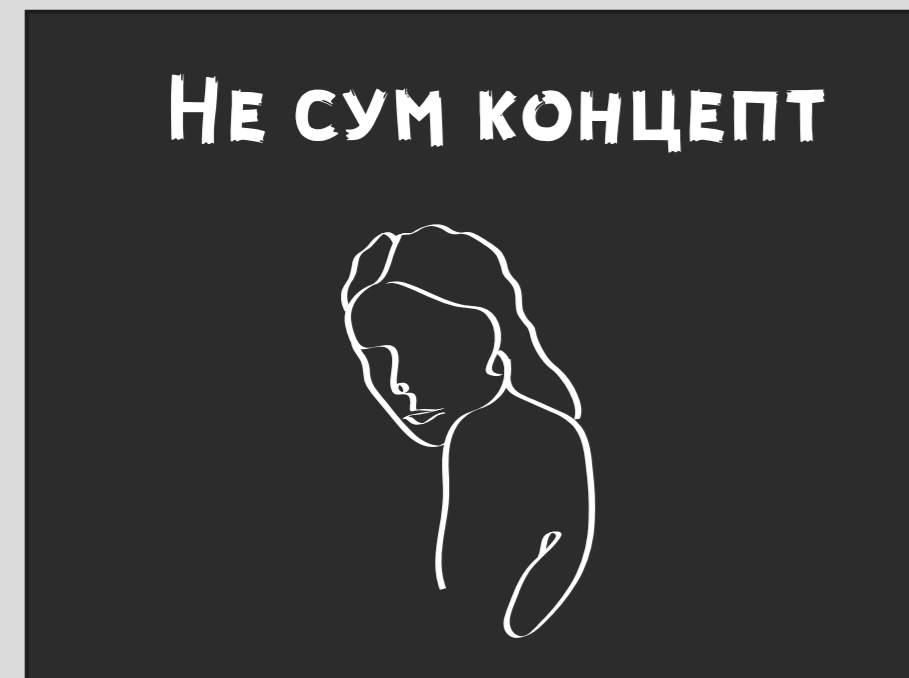

Пеколната тајна
Сара Ангеловска

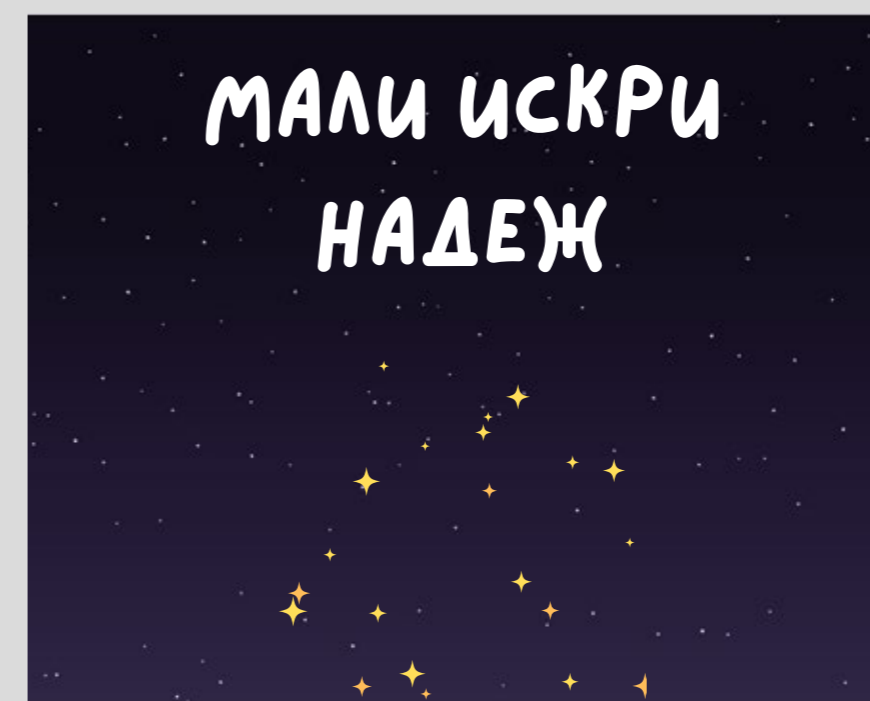

Ни на небо,
ни на земја
Менче Здравкова

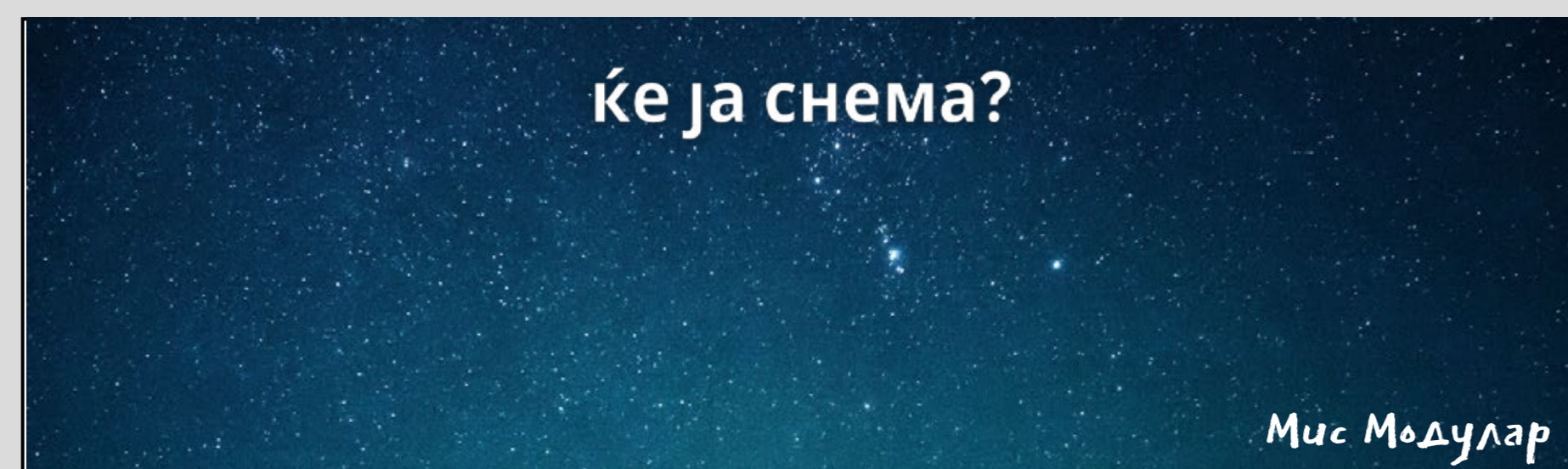
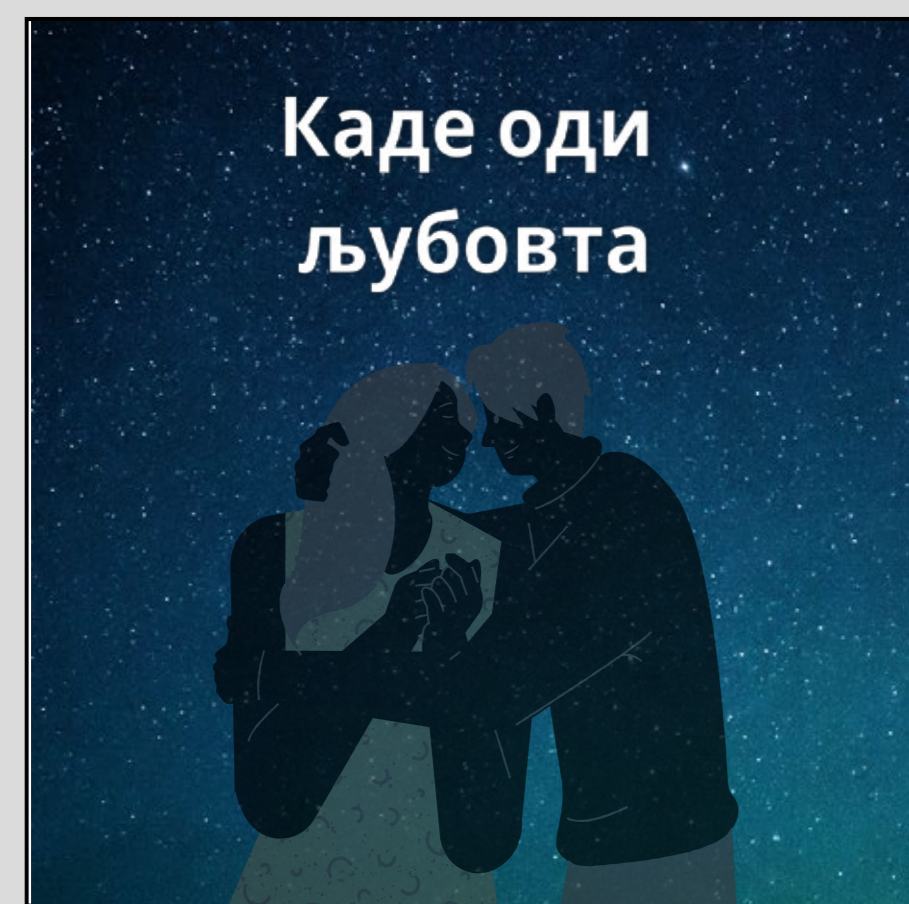

Менче Здравкова - 3/8

Менче Здравкова - 5/8

Менче Здравкова - 4/8

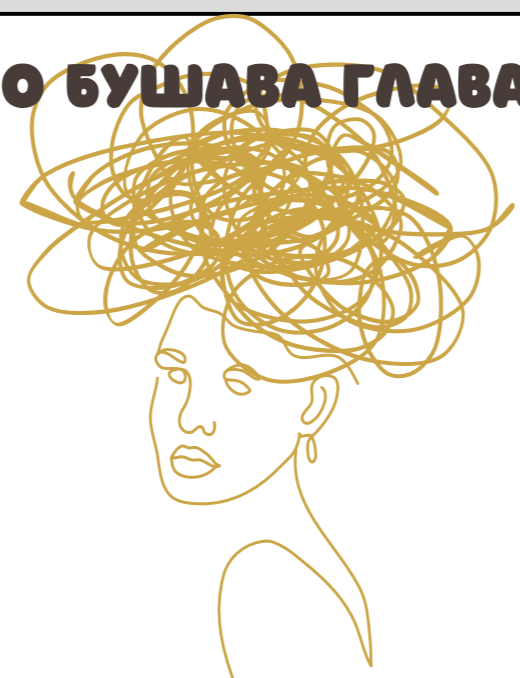

Менче Здравкова - 6/8

БУШАВИ МИСЛИ

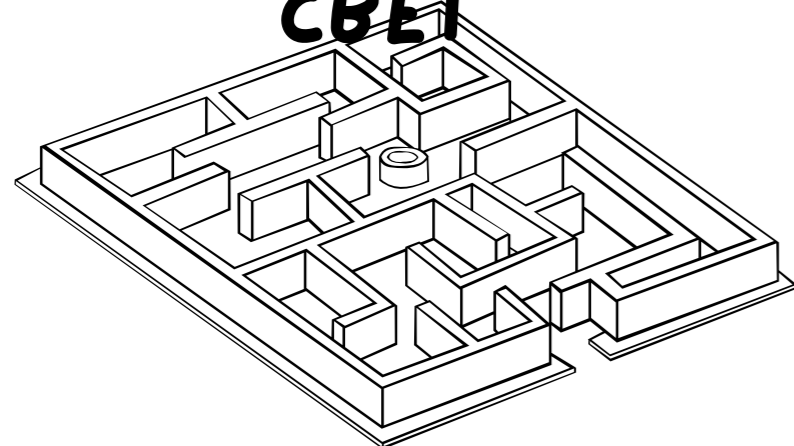
ВО БУШАВА ГЛАВА

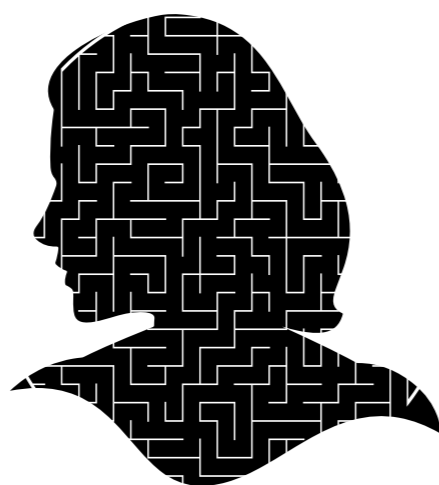
Мис Модулар

Менче Здравкова - 7/8

**ИЗГРАДИВ ЦЕЛ
СВЕТ**

ВО ГЛАВАТА

**ЗА ДА ИМА КАЈ ДА
МИ СКИТААТ МИСЛИТЕ**

Мис Модулар

Менче Здравкова - 8/8

**БИДИ
ЧУДО РА
ДЕВОЈКА**

Лекција за садизам
Славица Панева

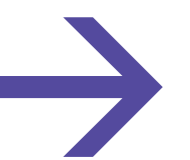

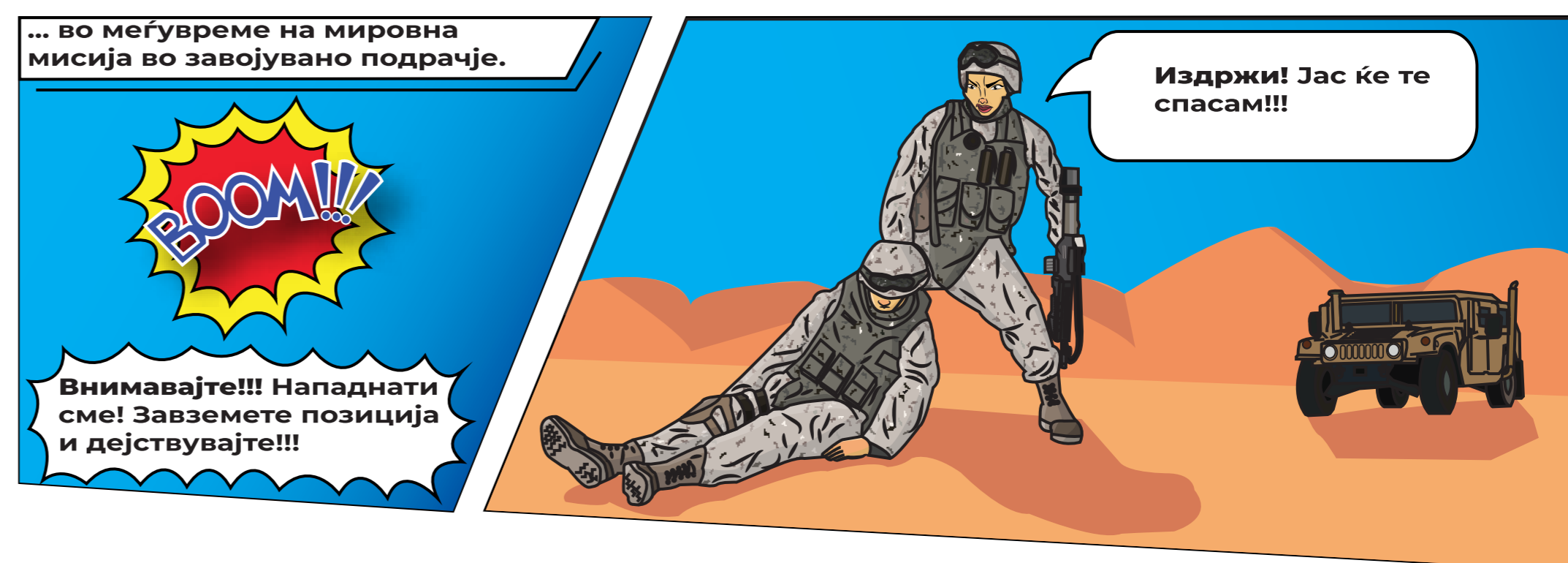
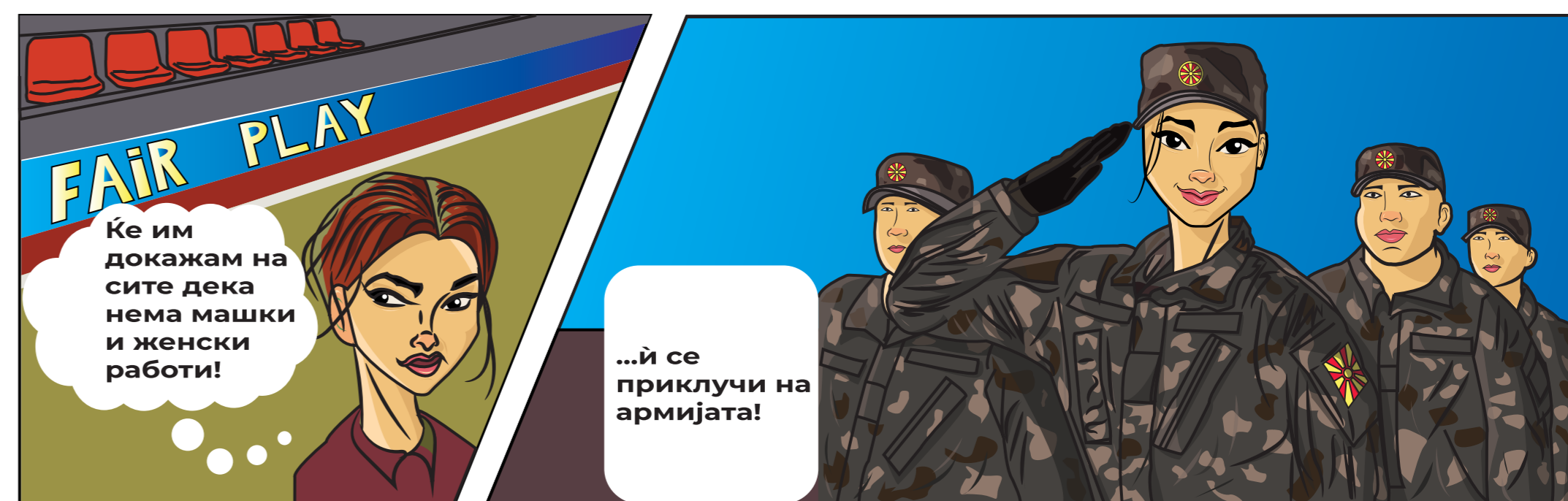

И запомни, Ана, не се работи само за физицкото. Се работи за доверба, моќ и интензитет.

Но, што ако ја сакам... неа?

Fair Play
Ивана Лазаревска

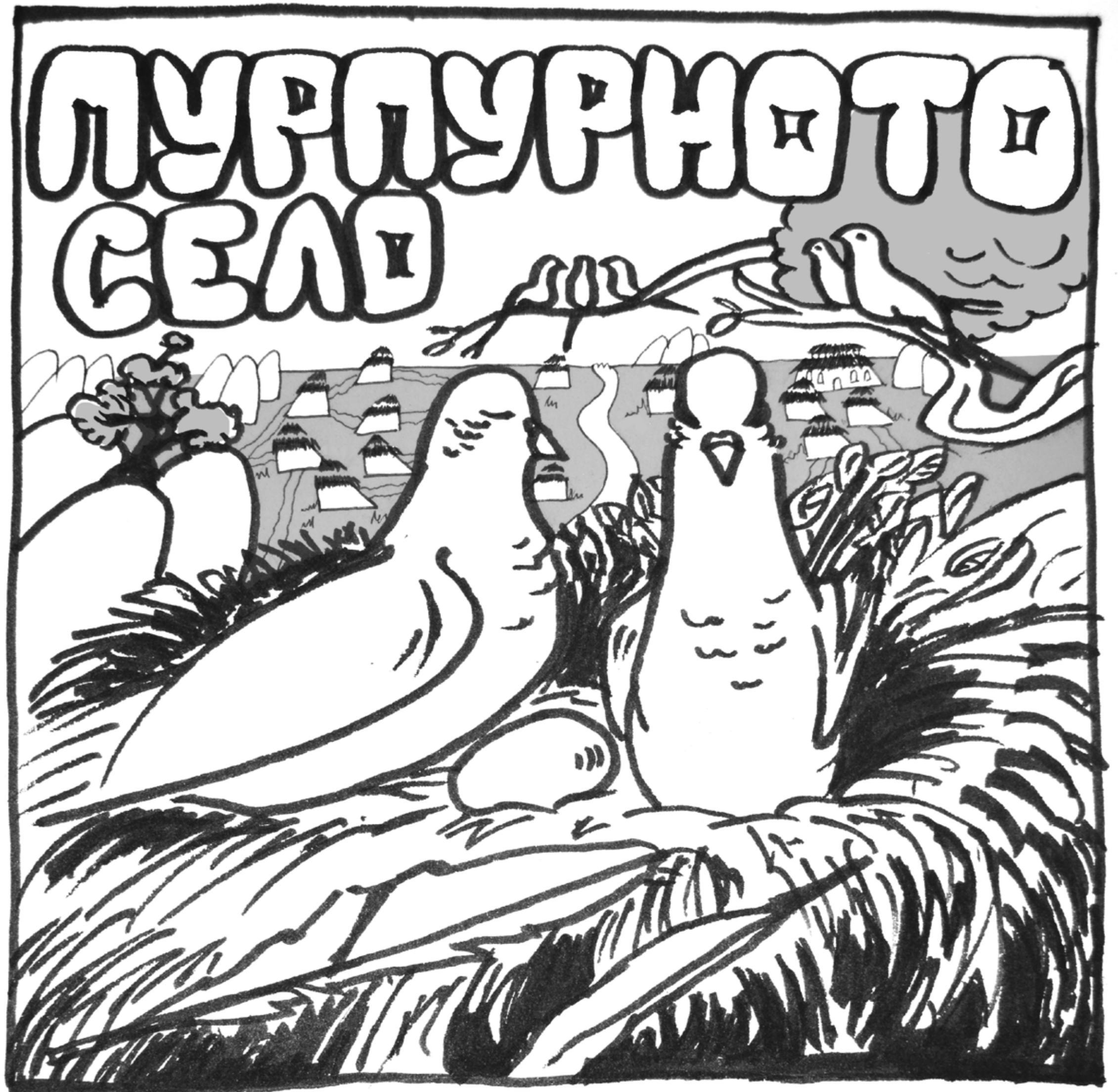
Јас...
Христина Здравковски

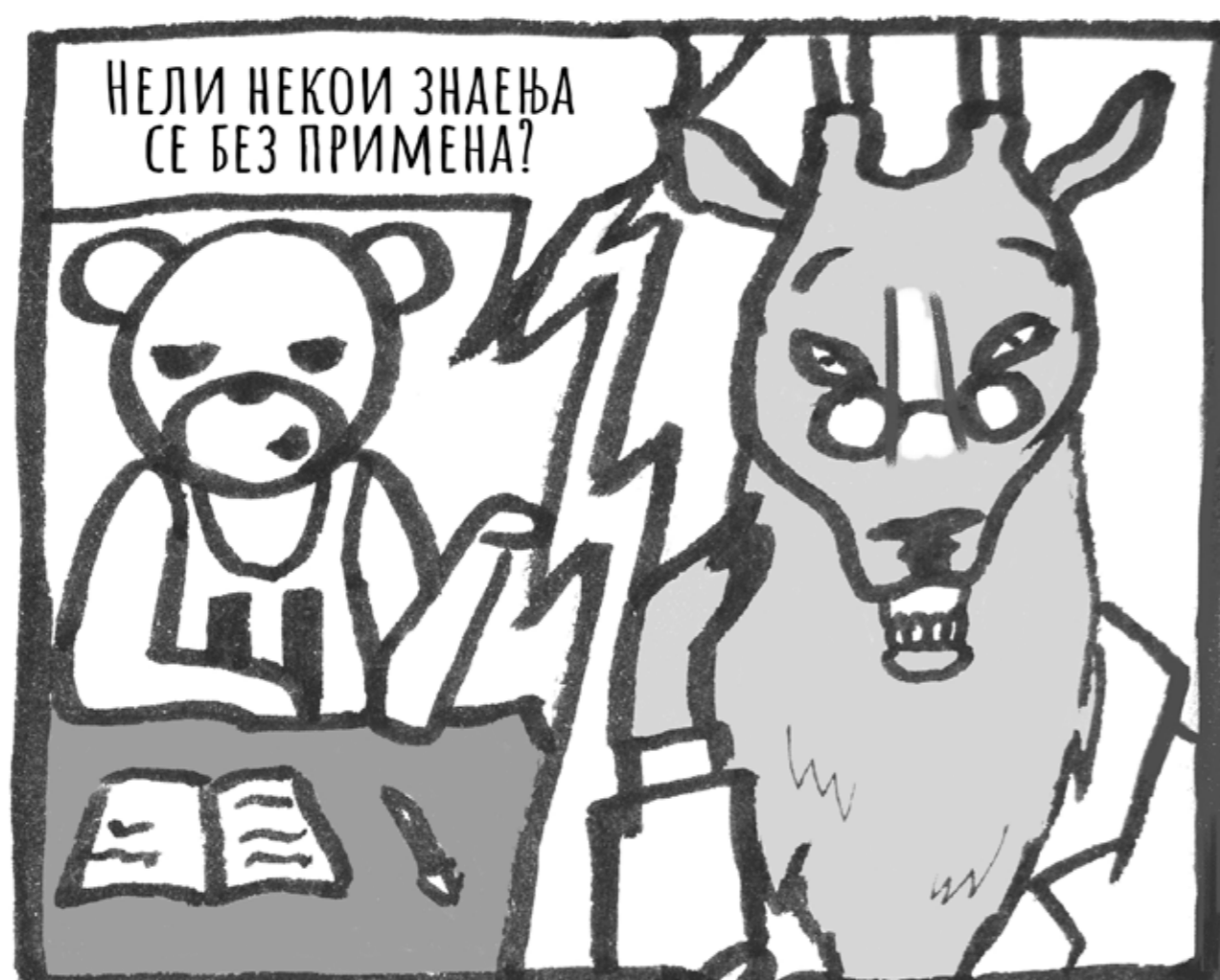

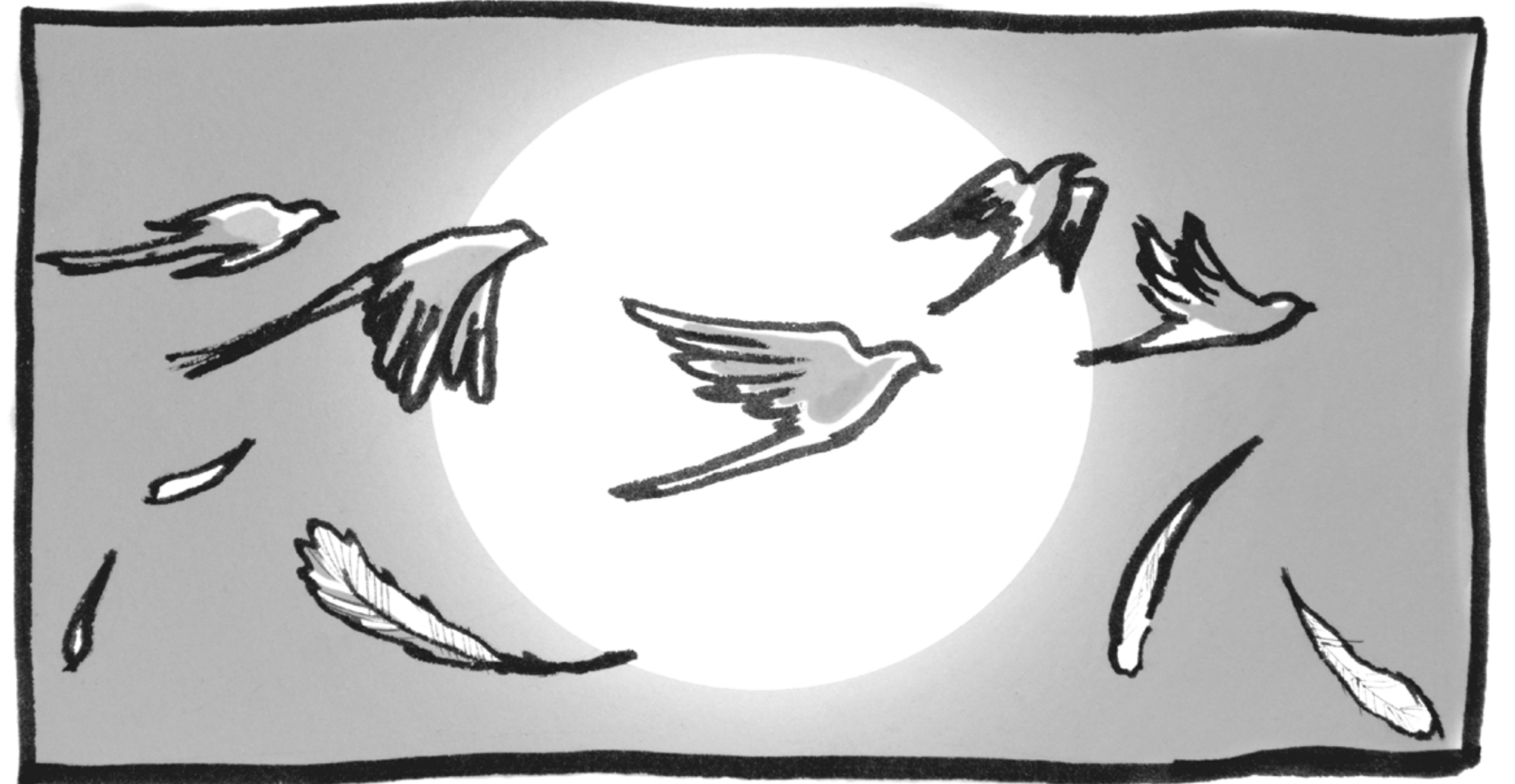

Пурпурното село
Марија Стојановска

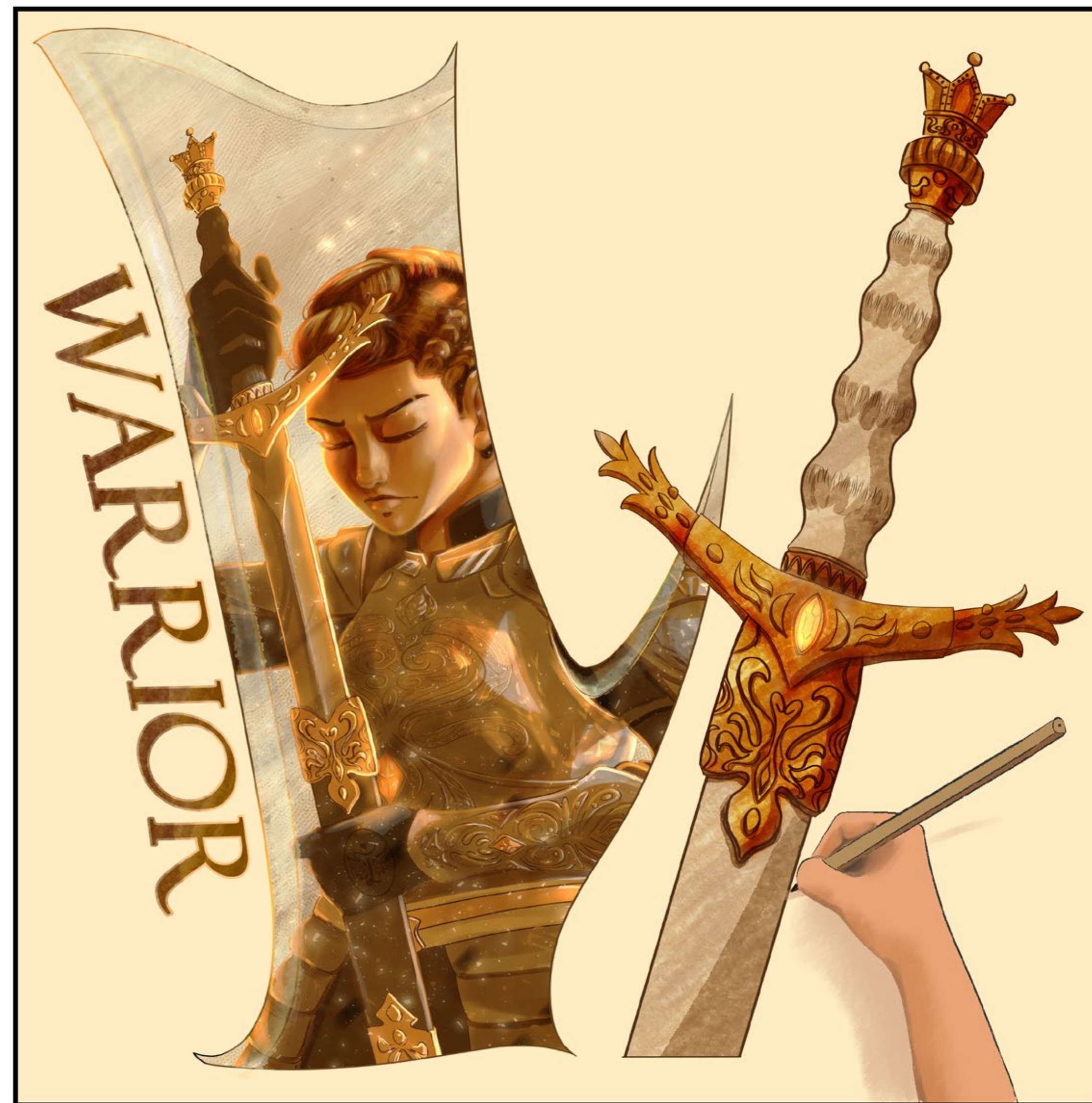

Што ќе бидеш кога ќе пораснеш!?
Тамара Гашев

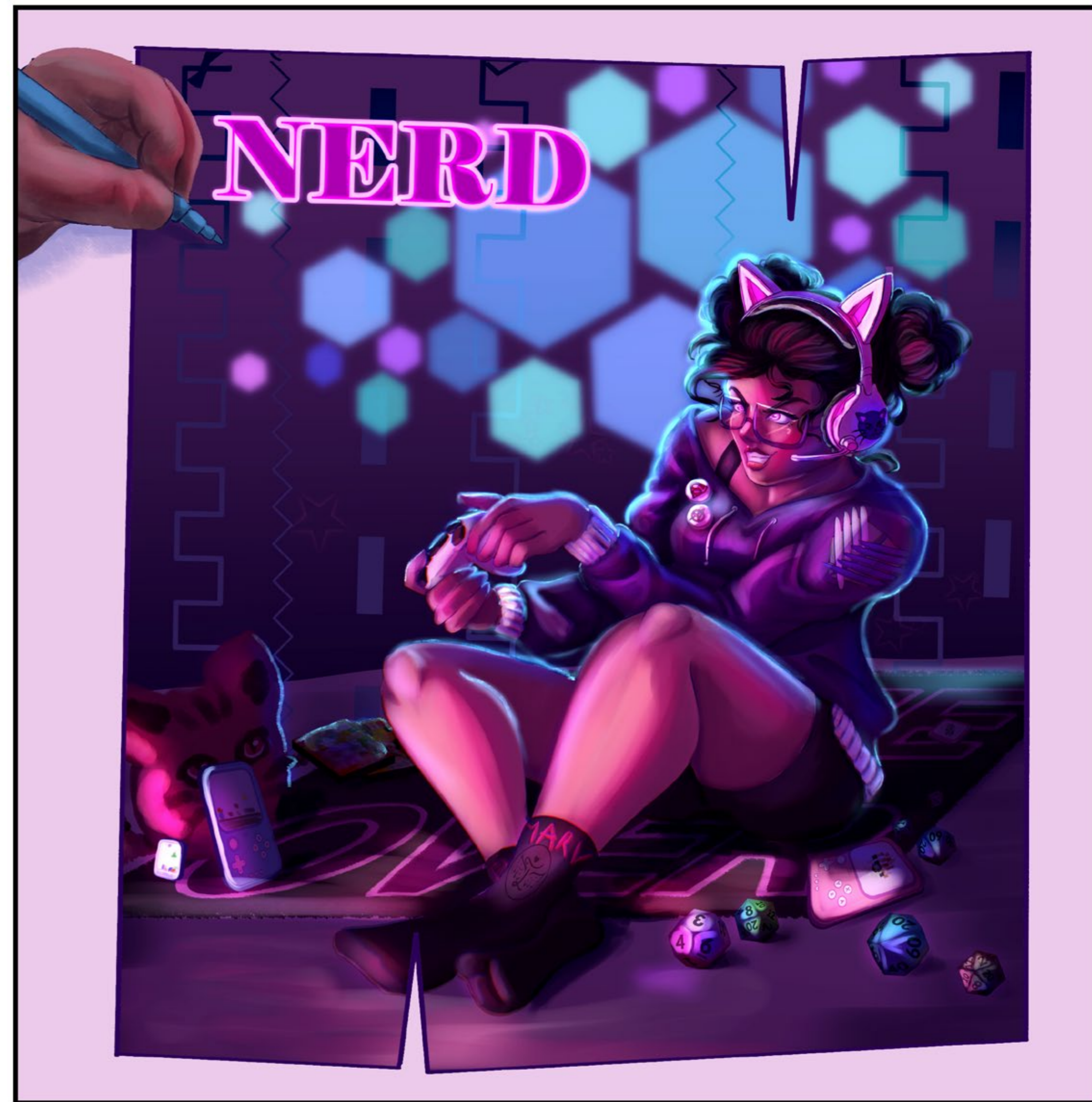
Тамара Гашева -2/6

Тамара Гашева -3/6

Тамара Гашева -4/6

Тамара Гашева -5/6

Тамара Гашева -6/6

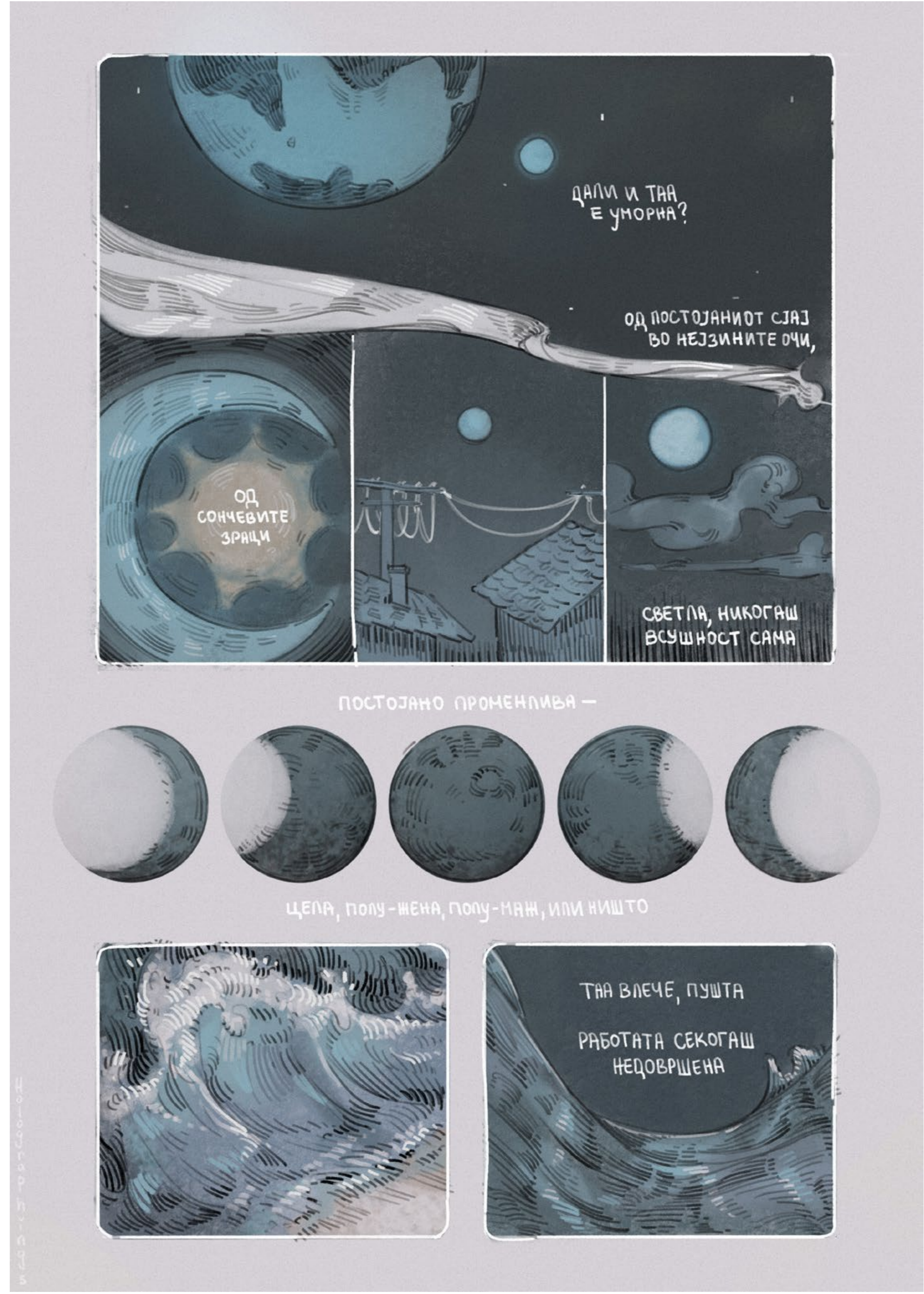

Сон?
Теодора Куновска

Дали и таа е уморна?

Гаја Смилевска

ЗОШТО СТАВИВМЕ
ЧОВЕК НА
МЕСЕЧИНАТА

ЗА ПОСЕДУВАЊЕ, СЕ МОРА
ДА СЕ ДОПРЕ И ДА СЕ НАГАЗИ

СЕПАК, БЛЕСКАВА ТАА СТОИ

ГО ЧЕКАМ ДЕНОТ
КОГА ЌЕ БИЦАМ
КАКО НЕА -

ОТПЕЧАТОЦИ ОД МАЊ ПРИКРИЕНИ ОД ПЕСКОТ НА ВРЕМЕТО.

ПОСРЕДСТВО НА МАЈ

88

БЕЗУСЛОВЕН ПРИДРУЖНИК ЗА ОСАМЕНИТЕ

БЕЗ МЕСТО ЗА
ДА СЕ СОКРИЕ

И ДА ГО
НАРЕКУВА
СВОЕ

ПОСРЕДСТВО НА МАЈ

89

Моќна Македонка
Лили Ана

Следното утро, Ката е во студио на ГТ Радио 1. Разговора со слушателка на радио...

ON AIR

Capital City Radio 1

Главен Град радио 1

...Рекоа дека се Бранителки на правдата, Моќна Македонка и Свездена Хероина. Да не беа тие две... не сакам ни да помислам што ќе ми се случеше. Ме спасија од појсвер, се надевам ќе скапува во затвор! Не знам како да им заблагодарам на нив две, ми изгледаа познати од некаде, но не можам да се сетам од каде. Ако ме слушаат- девојки, вие сте хероини, ви благодарам!

Се надеваме дека слушаат! Ти благодарам на јавувањето

Останете со нас на 'Утринско кафе со Ката', продолжуваме по рекламите.

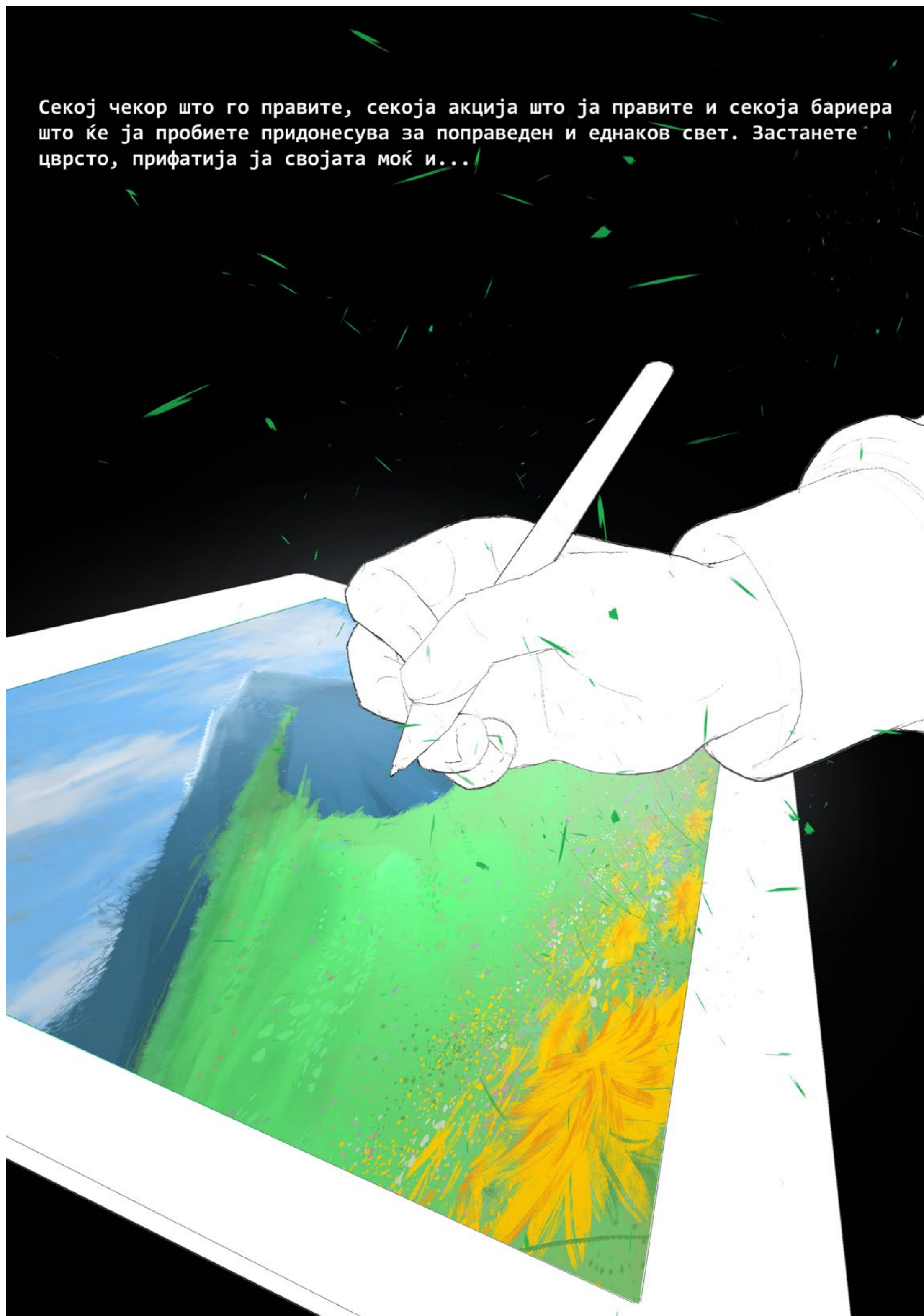
Во свет кој често го втишува вашиот глас, запамти го ова:
вашата сила, креативност и страст се моќни алати за промена.
Родова еднаквост не е само сон, тоа е движење кое започнува со вас

Покажете го вашето чудо на светот

Иван Коминовски

Секој чекор што го правите, секоја акција што ја правите и секоја бариера што ќе ја пробите придонесува за поправеден и еднаков свет. Застанете цврсто, прифатија ја својата моќ и...

Покажете му го вашето чудо на светот

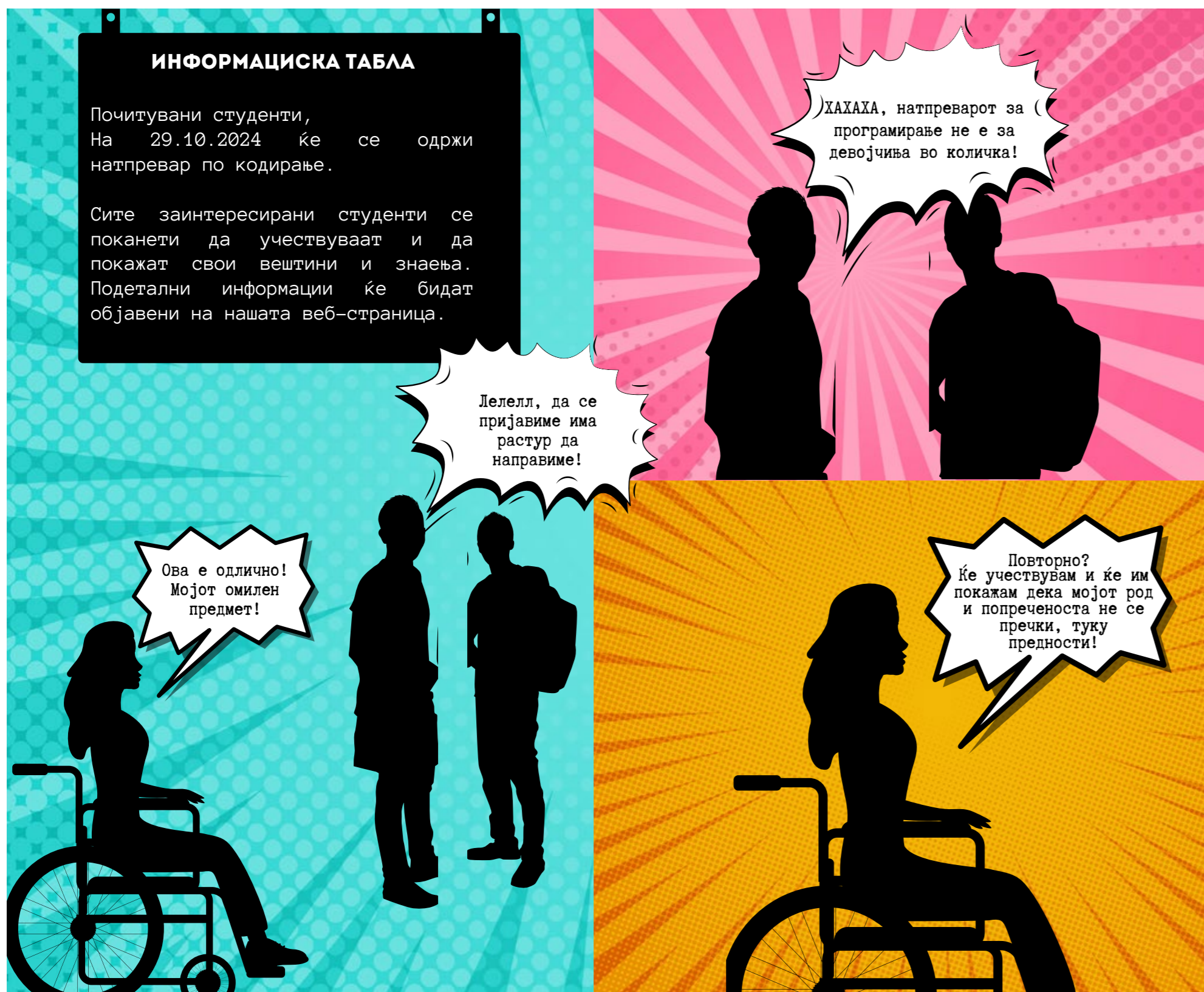

Антонела Митева - 1/7

Антонела Митева - 2/7

Храбра
Антонела Митева

Антонела Митева - 3/7

Антонела Митева - 5/7

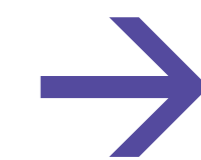
Антонела Митева - 4/7

Антонела Митева - 6/7

Антонела Митева - 7/7

Во фудбалска игра сите играат!

Родовата еднаквост значи препознавање на способностите на сите и давање фер шанса на сите. Секој заслужува да биде ценет поради своите вештини, а не да се оценува според стереотипите.

Габриела Лозаноска - 1/7

Во фудбалската игра сите играат!
Габриела Лозаноска

Габриела Лозаноска - 2/7

Габриела Лозаноска - 3/7

Габриела Лозаноска - 5/7

Габриела Лозаноска - 4/7

Габриела Лозаноска - 6/7

Габриела Лозаноска - 7/7

Сподели го твоето чудо на

www.tvoetochudo.mk

Оваа публикација е подготвена во рамки на проектот „Еднакви можности за девојчињата и младите жени во Северна Македонија“ финансиран од Владата на Обединето Кралство, со поддршка на Британската амбасада Скопје. Мислењата и ставовите наведени во оваа содржина не ги одразуваат секогаш мислењата и ставовите на Британската Влада.

